

KALEJDOSZKÓP KALEIDOSCOPE

**“NINCS MÁ S HAZA, CSAK AZ ANYANYELV.”
(MÁRAI SÁNDOR)**

RIEGER TIBOR SZOBRA BALATONBOGLÁRON: TELEKI PÁL - STATUE OF PÁL TELEKI

Kaleidoszkóp

**TEHETSÉGEK
BEMUTATKOZÁSÁT VÁRJA**

HÁZIGAZDA: DANCS RÓZSA

**JELENTKEZÉS:
rosacae@hotmail.com
Tel.: 416 491 4631**

**“Nincs más haza, csak
az anyanyelv.”
(Márai S.)**

Irodalmi Kávézó

TOM'S PLACE TOM'S PLACE TOM'S PLACE

Take Off More

Building on a retail tradition that began in 1958, Tom's Place is a constant in the ever-changing world of fashion, proving that quality and value are always in style. Quality means never compromising and adhering to the rule – all men's suits are 100% wool. Value and discount prices are captured in a name – TOM. **T-O-M** means **Take Off More** as Tom will always trim prices to fit your budget.

We invite you to visit Tom's Place, one of Toronto's leading retailers for designer men's and women's business apparel.

FEATURING **Men's Suits 5 FOR 1**
(first floor only)

190 Baldwin St.
Kensington Market
Just west of Spadina
1 hr. Free Parking with purchase
M-W 10-6 • Th-F 10-7 • Sat 9-6 • Sun 12-5
416-596-0297

www.toms-place.com

*Dancs Rózsa***SZERKESZTŐI GONDOLATOK**

Úgy gondolom, hogy a kanadai magyarságnak a 2011-es újév nem is adhatott volna nagyobb ajándékot, mint a hírt, hogy Magyarország új kijelölt nagykövete, Dr. Pordány László még januárban megérkezik Ottawába!

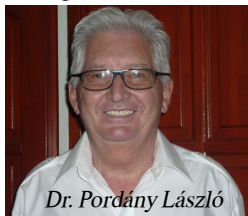
Lapunk olvasói és minden nemzeti érzésű magyar honfitársunk nevében gratulálunk és szeretettel várjuk a Nagykövet urat és családját új munkahelyére!

Dr. Pordány László 1945-ben Pécsen született, ott végezte iskoláit. A Szegedi Egyetem Bölcsészettudományi Karán diplomázott, majd posztgraduális tanulmányokat végzett Angliában és az Egyesült Államokban, ahol később különböző egyetemeken több ízben oktatott. Hosszabb ideig dolgozott a Szegedi Egyetem Angol Tanszékén.

Tolmácsképző és fordító, majd Hungarian Studies (angol nyelvű hungarológia külföldiek számára) képzést indított és vezetett.

A '80-as évek folyamán néhány társával angol nyelvű tanszékot alapított a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán, amelyet először docensként, majd tanszékvezető tanárként irányított. Mintegy 50 jelentősebb cikke és szakmai tanulmánya, valamint két könyve jelent meg.

Dr. Pordány László a szegedi MDF első elnöke, Lezsák Sándor elnöksége idején az országos elnökség tagja. Az Antall-kormány alatt Ausztráliában és Új-Zélandon teljesített szolgálatot mint a Magyar Köztársaság nagykövete.

Dr. Pordány László

Hazajövele után a Magyarok Világszövetségének külügyi titkára Csoóri Sándor elnökségének ideje alatt.

Az Orbán-kormány hivatalba lépése után Pretoriában kapott nagyköveti kinevezést. A Dél-Afrikai Köztársaságon kívül egyidejűleg öt országban képviselte Magyarországot.

Felesége dr. Csikós Mária tanár, aki férjével együtt az MDF egyik alapítója. Egy lányuk és egy unokájuk van.

Dr. Pordány László a Kanadai Magyar Kultúrközpont 2010-es elnöki gálabáljának díszvendége, a torontói és kitcheneri trianoni megemlékezés ünnepi szónoka volt.

**HIRDESSZEN FOLYÓIRATUNKBAN!
A HIRDETÉS MAGÁBAN FOGLALJA
AZ ÉVI ELŐFIZETÉST IS**

Kéziratokat és más, közlésre szánt anyagot csak elektronikus postán fogadunk el. A folyóiratban megjelenő írások tartalmáért kizárólag a szerzők felelősek.

We accept manuscripts, pictures, etc. by e-mail only.
The opinion expressed in this publication are not necessarily those of the publisher.

A TARTALOMBÓL - CONTENTS

Schmitt Pál köztársasági elnök újévi köszöntője	2
Kányádi Sándor: Ballag már (Vers)	2
LISZT FERENC-ÉV - 1811 - 2011	
Vajda János: Liszt Ferenchez (Vers)	3
János Vajda: To Liszt Ferenc. Transl. by Frank Veszely	3
210. ÉVI SZERVÁTIUSZ JENŐ-DÍJÁTADÓ	
Zelnik József: A magyar szobrászat remetéje - Rieger Tibor laudációja	4
Pósa Zoltán: A Különkiadás a magyar kultúra Noé bárkája	
A Hír TV Különkiadás műsorának laudációja	6
Varga Gabriella: Tűzvigyázóként a végtelen partján	
Dancs Rózsa Szervátiusz Jenő-díjjal való kitüntetéséé elé	8
Thullner Zsuzsanna: Liszt Ferenc: "Az egyházi zeneszerző, prédikátor és pap is"	11
Vörösmarty Mihály: Liszt Ferenchez (Vers)	12
Mihály Vörösmarty: To Liszt Ferenc (Poem)	
Transl. by Frank Veszely	13
Dancs Rózsa: Hitből fakadó cselekvés a holnapért	14
Czakó Gábor: Zsömlé és Picúr	16
Mary Sándor: The seasons	17
John Miska: She is a Friend of Ours	17
Székely Imre: Pécsen jártam - Beszámoló	18
Kor Gable (Nagy Zoli): We Came a Long Way	19
Bácsalmási István: Amszterdántól Budapestig	20
Székely Melinda: Végvári szolgálat Los Angelesben	23
Réthy Margit: Nyelvében élő	24
A Szent Anna tó (népmonda)	25
Ilna Martonfi: Grandmother Mariska and other poems	26
Csapó Endre: A média a nemzet szolgálatában	28
Mészely József: Farsangoljunk (Vers)	29
MAGYARNAK LENNI JÓ! - Az EMNT elnökségének felhívása	30
Csoóri Sándor: Farsangi kutyából (Vers)	31
Gazdag Erzsébet: Itt a farsang (Vers)	31
Kaslik Péter: A reményhez 2010	32
Szafrók Péter: Nyári egyetem - nem csak nyáron...	33
Postaládánkból	34

KALEJDOSZKÓP - KALEIDOSCOPE

ISSN 1480-5499

MEGJELENIK KÉTHAVONTA - PUBLISHED BIMONTHLY

Előfizetés - Subscription: CA\$50.00/year; Foreign: US\$60.00/year

Publisher: **Kaleidoscope Publishing**Elnök - **Telch György-George** - PresidentFőszerkesztő - **Telch-Dancs Rózsa** - Editor-in-ChiefTerjesztés - **Turóczy Katalin** - Subscription

Elérhetőség - Address:

122 Silas Hill Drive, Toronto, On, M2J 2X9, Canada

Tel.: 416-491-4631; Fax: 416-491-9661

E-mail: **rosacae@hotmail.com**

Copyright © Kaleidoscope Publishing

No part of this publication may be reproduced by electronic means, photocopying or otherwise, without written permission from the publisher, excepting brief quotes for the purpose of review.

www.kalejdoszkop.com

***KALEJDOSZKÓP szó a Pallas Nagy
Lexikona helyesírását követi**

SCHMITT PÁL KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK ÚJÉVI KÖSZÖNTŐJE

Tisztelt Honfitársaim, magyarok a világ minden pontján!

Az újesztendő alkalmából jó egészséget és boldogságot kívánok Önöknek!

Ahogy Kányádi Sándor írja, éjfélkor férfiasan kezét fog a múlttal a jövődő.

Így fogjunk kezét mi is saját valónk elmúlt énjével, s az újesztendő első napján vessünk számat az elvégzett és a még ránk váró feladatokról. Ne fogadjunk meg semmit, ne fogadkozzunk, csak tegyük a dolgunk bölcsességgel, emberséggel. Mi hiányosságunk volt az óévben, azt pótoljuk be, mi büszkeségünk volt, annak szellemében folytassuk cselekedeteinket.

Van okunk büszkeségre mindnyájunknak. Bár hatalmas veszteségek, családi tragédiák árán, de mégis olyan, talán soha nem látott összefogást mutatott a nemzet, mely nem kérdezett származásról, anyagi helyzetről, csak adott, mert szükség volt rá. Önzetlenség, bajtársiasság, szolidaritás - csupa szívet melengető gondolat jut csak eszembe arról a nemzeti összefogásról, melyet Önök az elmúlt évben tanúsítottak. S mindarról a munkáról, melyet megtettek, csakis a dicséret hangján szólhatok.

Csalfa lenne, ha nem ismernénk be, hogy van még teendőnk az új évben is. Személyes és nemzeti kihívások sora tornyosul előttünk. Gazdasági és társadalmi problémákon kell úrrá lennünk. Magyarországot és polgárait súlyos anyagi helyzetbe sodorta a korábbi évek felelőtlen gazdálkodása. Nem is régen oly mélységben jártunk, ahonnan csak önfegyessel, komoly akarattal van visszaút. A magyarok 2010-ben összefogtak, hogy újra megtalálják a saját útjukat. Letették voksukat az újrakezdés mellett.

Az újesztendőről azt remélem, hogy kinyílik az életünk. Több lesz bennünk a bizalom, a reménykedés, mert mindkettőnek biztos alapját érezzük. Lesz törvényi és kormányzati erő, amely megvédi a munkahelyeket, az otthonokat, erősíti a családokat. Bízom benne, hogy több lesz a tisztesség, a nyíltság, a becsület.

Január elsejétől, vagyis mától fél éven át nem csak saját, de százmilliók életének jobbítása is a mi vállunkat terheli. A sors játéka, hogy ez idő alatt újra egy fennhatóság alá kerül minden Európában élő magyar, s ha közjogi értelemben nem is, de szellemében, még ha fél esztendőre is, egyesülhet nemzetünk. Éppen ezért az európai unió elnöki tisztség hatalmas lehetőség az ország és a nemzet számára. Tekintélyt vívhatunk ki azzal, ha megmutatjuk, hogy nem csak saját sorsunkat tudjuk kezünkbe venni és szilárdan tartani, de ha a szükség úgy hozza, másokért is helyt tudunk állni.

Mindezek közben új alkotmányunk születik. Legfontosabb alapokmányunk támaszt és biztonságot fog nyújtani mindannyiunk számára. Hiszem, hogy készülő alkotmányunk képes lesz megfelelni a modern kor

társadalmi kihívásainak, ötvözve ezeréves államiságunk, keresztény gyökereink értékeivel, biztos zsinórmértéket nyújt majd számunkra, melyet minden állampolgár büszkén magáénak érezhet.

Honfitársaim, magyarok a világ minden pontján! Külföldi tapasztalataimból tudom, minden országban más az éjféli szokás, az évkezdés szertartása.

Mi a Himnusz énekeljük. Számomra ez egy megrendítő, egyben megnyugtató jele annak, hogy a magyarok ilyenkor az összetartozást ünneplik. Ez az új esztendő első pillanatait is megszentelő hitvallás a közösség mellett; természetes, nemes kötődés, magyarázatra nem szoruló egység.

Engedjék meg, hogy én is nemzeti imádságunk egy részletével búcsúzva kérjem a Jóisten áldását mindannyiunkra. Isten, áldd meg a magyart jó kedvvel, bőséggel! Boldog új esztendőt kívánok minden magyar számára!

KÁNYÁDI SÁNDOR **BALLAG MÁR**

Ballag már az esztendő,
vissza-visszanézve,
nyomában az öccse jó,
vígán füttyörészve.

Beéri az öreget
s válláról a terhet
legényesen leveszi,
pedig még csak gyermek.

Lépegetnek szótlánul
s mikor éjfél eljő,
férfiasan kezét fog
Múlttal a Jövődő.

LISZT FERENC EMLÉKÉV - 1811 - 2011

VAJDA JÁNOS

LISZT FERENCHEZ

Kit hord örök hír s diadal,
Kiben szívünk ver s zeng a dal,
Mít idő el nem öl:
Honod, mely büszke rád s szeret -
A Hunyadiak, Zrínyiek
Hazája - üdvözl!

Légy büszke rá, és ne feledd:
E föld, mely szülte büszered,
Hősök, csodák hona;
E népnek, mely hord néma bút,
És örömeben sírni tud,
Nincs párja, rokona.

Ó, jer közénk, maradj velünk,
Kik még hiszünk, még szeretünk,
Bár reményünk - titok.
Zengd te nekünk a csodadalt,
Mít nem mondhatnak el szavak,
Csak sejtnek milliók...

Vagy ám ha mégysz - hí a világ -
Vidd a haza határin át
E nép hírét tova;
A nép, melynek dalaiban
Nagy, halhatatlan búja van,
Nem halhat meg soha!

JÁNOS VAJDA

TO FERENC LISZT

As translated by Frank Veszely

Whom fame and triumph carry on,
In whom our heart beats, sings anon,
That time cannot deplete:
Your homeland, proud of you, loving,
Hunyadis, Zrínyis once housing,
Full greetings sends – replete!

Be proud of it, and don't forget:
This land, that your magic begat,
Where great heroes appear;
These folk, that mute grievance carry,
Break into tears even happy,
Has no kin and no peer.

Barabás Miklós festménye (1847)

Oh come among us, stay with us,
Who still can hope and love you thus,
Though secretly hoping!
Do sing to us a wondrous song,
That words will fail! We'll sing along,
Millions conjecturing...

Or if you go – the world beckons –
Carry across the Rubicons
This folk's renown, repute;
Folks, whose songs forever contain
Eternal sorrow, sadness, pain
Forever to endure!

2010. ÉVI SZERVÁTIUSZ JENŐ-DÍJÁTADÓ

Hagyományosan a budavári Hilton Hotelben került sor november 25-én a 2010. évi Szervátiusz Jenő-díjak átadására. Szervátiusz Jenő díjat kapott: **Rieger Tibor** anyaországi szobrászművész, **Rákay Philip** és **Ókovács Szilveszter**, akik éveken keresztül magas színvonalú újságírói teljesítményt nyújtottak a Hír Televízióban, mint műsorvezetők, a **Hír Tv Különkiadás** c. kulturális magazinja is, amely a nemzeti kultúra értékeit mutatja fel következetesen, **Dancs Rózsa**, a kanadai Kalejdoszkóp c. kulturális folyóirat kiadó – főszerkesztője, "tűzvigyázó" magatartásáért, a magyar nyelv- és kultúra ápolásáért, népszerűsítéséért. A rendezvényen megjelent **Szöcs Géza kulturális államtitkár** is.

A díjazottak

ZELNIK JÓZSEF

A MAGYAR SZOBRÁSZAT REMETÉJE

Mi emberré lelkesült földi lények valójában vakon születettek vagyunk. A művészet vakon születettjei. Várjuk a látás könyörületét, mint ama bibliai vakon született, aki várta, hogy majdcsak kijön Jézus a templomból, megsajnálja és sarat ken a szemére, arcára, majd mondja neki: Eredj és mosdjal meg Siloám tavában és megmosdván láss és dicsőítsd Istent! Biztos a legszebb földi szobor lehetett az az arc, amit az Emberfia sárral megmintázott, de ennél is fontosabb a felszólítás: láss és dicsőítsd Istent! Az igazi művészet ebből a látásból születik. A látás és Isten összetartozik. Nem véletlen, hogy a nagy kultúrákban, vallásokban a szem fejezi ki Isten jelenlétét.

Az emberi kultúra a látás, a lényeglátás mentén szerveződött, szerveződik. Életünk a látás mentén két világgá válik szét, a látást tanítók és a látni akarók, valamint a látást megakadályozók, vakítók és a látásképtelenek, vakok világára.

Szabad-e látni ebben az értelemben, a mi világunkban? Szabad-e művészién látni? Szabad-e szobrot készíteni? Az Ószövetségben ez a kérdés drámai tiltásban jelenik meg: Ne

csinálj magadnak faragott képet, vagy hasonmást arról, ami fent van az égben, vagy lent a földön, vagy a vizekben a föld alatt. Ne borulj le ilyen képek előtt és ne tiszteld őket, mert én, az Úr, a te Istened féltékeny Isten vagyok.

Mózes és az ő féltékeny istene ezek szerint nem kedvelte a szobrászatot. Persze nem esztétikai, hanem vallási okból. Mert minden faragott képben, szoborban ott kísértett Egyiptom gyűlölt istene és annak emanációi, kisugárzott földi megjelenési formái, amit sokáig sokistenhitnek magyaráztak tudatlanul és tudatosan. Ha másból nem, így ebből a vallásháborúból is tudhatjuk, hogy a szobrászat szakrális tevékenység. Ebből a szempontból csak másodlagos, hogy a forma káosza vagy a formalizmus okoz neki mélyebb sebet.

Franciaországban, Perpignántól délre, néhány kilométerre a spanyol határtól zergevágta ösvényeken kanyarog az út a szakadékos hegyoldalba. Szőlőskertek másszák meg ezt a hegyoldalt és a Grenache szőlő indái bólogatnak a tenger felé szenvedve az éjszakai hideget és a nappali hőséget. Ám ez a szenvedés termi a legjobb borokat, olyanokat, amik összehasonlíthatatlanok homokos lapályok könnyed rosé borlovagocskáival. Ezen a turisták által még ma is ritkán látogatott vidéken Banyuls-sur-Mer-ben

született és halt meg az európai szobrászat egyik legnagyobb alakja, Aristide Maillol. Talán az sejti, hogy mi a szobrászat lényege, aki érti, mit jelent, ha azt mondjuk, hogy Rodin és Maillol közül Maillol szobrász volt. Az arca is szobor volt. Meg kell nézni azt a képet, amin baszk sapkával a fején, remeteszakállal szembenéz velünk, mint egy Athosz-hegyi remete, aki tízezer éjszakát eltöltött a szent hegy sivatagában. Nagyon ismerős ez az arc, csak baszk sapka és szakáll nélkül. Így ez már Rieger Tibor arca.

Maillol a görög szobrászat igazi hagyományát akarta megtisztítani. Ilyen szélsőségesen elavult ügyön fáradozott. Megdöbbentő ez egy olyan korban, amelyben totálissá vált a lázadás mindenfajta tradíció, elsősorban persze minden vallási tradíció ellen. Ebben az időben Európa a szürrealizmus ájulatóban él. Avatatlan elvakultsággal szemlélik, ahogy André Breton a materializmust és az ezoterizmust Freud „keresztvizével” egyesíti és ráüti a forradalmi modern szellem nyelvi terrorjának a pecsétjét. Ráadásul az európai értelmiség – a XX. századi szerepe után még tudja-e valaki, hogy mi az? – tehát ez a magát felsőbbrendűnek kreáló zavarodott kulturális elit még akkor sem ébred fel, mikor André Breton a „szürrealizmus pápája” és Lev Trockij a „vörös Napóleon” 1938-ban közös manifesztumot jelentet meg. Ilyen mondatok sorjáznak benne: „A művészet ma csak forradalmi lehet, ami azt jelenti: a társadalom teljes és gyökeres átalakítására kell, hogy törekedjék...” Ez vagy egy elképesztően szemtelen közhely vagy istenkáromlás. Csak azután senki ne csodálkozzon, hogy az ilyen elmék esztétikusan tudnak belélelvetni a tömegbe a társadalom teljes és gyökeres átalakulása érdekében. Vagy művészként Sztálin utasítása alapján vezényli a géppisztolyos támadást, mint Siqueiros, a festő, éppen Trockij ellen.

Tehát ezekben a szürreális időkben ott ül Maillol Banyuls-sur-Mer-ben a tengerparton, figyeli a Port Vendresből Casablanca felé távolodó hajót, és azon gondolkodik, mitől van akkora – egyszerre formai és szellemi – lelki erő a görög Koré szobrokban? Például abban a Kr. e. 650 k. formált tenyeres-talpasan fenséges szoborban, ami a párizsi Louvre gyűjteményében van. Elmosolyodik, miközben arra gondol, milyen festőivé finomkodná ezt Rodin. Kezdi sejteni, mit akartak ezzel az Egyiptomból származó formavilággal és tartalommal kifejezni a görögök, a régiek, az archaikus korbéliek, akik még nem fecsegték szét az isteneiket és így biztosan érezték a formát is. Tudták, mit fejez ki a signum harpocraticum. Miért tiltja meg Harpokrates Ízisz és Ozirisz istengyermeke, hogy kiejtsük az üres és a hivalkodó szavakat. A művész, az igazi, nem forradalmár, hanem Isten remetéje.

A magyar szobrászat remetéje Rieger Tibor. Az üres formai lázadások korában kimegy Medgyessy pusztájába és Maillolal kivitorlázik a tengerre. Van-e ennél nagyobb lázadás, mint ez a szelíd lázadás a zavaros lázadás ellen. Kimondva, hogy nem modernnek kell lenni mindenestül, hanem szobrásznak. Egyben szelíden fellázad az Ószövetség

Zelnik József laudátor, Szervátiusz Klára, Szervátiusz Tibor, Szervátiusz Lilla

féltékeny istene ellen is, és csinál faragott képet. Nem hamis istenekről, hanem az igaz emberekről, mint Teleki Pál, aki ott ül azon a végzetes éjjelen, a széken a szobájában és tudja, hogy a várbarlang titkos járatain már közeledik a gyilkos. Elkészíti a pannonhalmi apátsági nagytemplom kapuját. Az ég és a föld egységes látomása és az Ó- és Újszövetség keretezi a bencések olaszországi és magyarországi ezeréves történetét. Hogy mekkora feladat ez Lorenzo Ghiberti bronzkapuja után, azt csak az tudja, aki érti, hogy például Rodin hogyan bukott bele a Blake által ihletett bronzkapu elképzelésébe. De ki más merné úgy provokálni a bemerevedett közhelyeket, mint aki bronzból megformázza a Koronázási Palástot. Ebben a munkában is talán Lorenzo Ghiberti kísért művészileg, aki kiteljesedett szellemi és technikai tudás – rendkívüli ötvösművészesség – birtokában megpróbálta sekély domborművön ábrázolni a testek térbeli kiteljesedését és a tér mélységét. Rieger Tibor bronzpalástja az „ikonográfikus” tér mélységével kísérletezik, fegyelmezett technológiai alázattal.

Az igazi szobrász, mint Rieger Tibor, Krisztus sárral formázó kezét követve megmintázza az arcot, hogy földi látásunk égi látássá változzon. És nem akar fejlődni sehová, mert a művészetben és a vallásban nincs fejlődés. Hová fejlődjön az időtlenség, ami a művészet lényege. A szobor is csak akkor szobor, ha időtlenség-idézet. Ehhez minden formájában le kell győzni az anyagot és izmusát, a materializmust is. Az igazi szobrász először megöli a nyersanyagot, majd kényezteti, végül megszelídíti az isteni ihlet által, mely az örök mértékből ered. Végül addig szelídítjük az anyagot, amíg arcunk is szoborrá válik. Valahogy úgy, ahogy a nálunk sajnos ismeretlen angol költő, Matthew Arnold *The Strayed Reveller* című versében mondja: „Az istenek azt kérik a dalért fizetségül, hogy azzá legyünk, amit dalolunk.”

Végül is Isten előtt mindnyájan egy szobrot faragunk, az arcunkat. Rieger Tibor arca Maillol baszk sapkája, szakállja és a tenger nélkül is, szobor.

A laudálók: Pósa Zoltán író, újságíró, Varga Gabriella újságíró, Dr. Batta András, zenetörténész, a Liszt Ferenc Zeneakadémia rektora, Zeleini József író, etnográfus, Szigethy Gábor író, rendező

PÓSA ZOLTÁN

A KÜLÖNKIADÁS A MAGYAR KULTÚRA NOÉ BÁRKÁJA

Az igazi kultúrára szomjazó magyarság legtisztább forrása. A nemzeti elkötelezettségű kultúremlékek szellemi zsinórmértéke. A magyar kultúra Noé-bárkája. E három mondat jutott eszembe, amikor nagy örömmel hírdül adta nekem a nagyszerű Szervátiusz család, hogy másokkal, méltó személyiségekkel és intézményekkel együtt idén a Hír TV Különkiadás című művészeti kapja meg a Szervátiusz Jenőről elnevezett díjat, felelős szerkesztője Tuba Marian, aki a díjat átveszi Kántor Viola szerkesztő, riporter.

Mit is jelent nekünk a Különkiadás? A nemzet mértékadó többsége egyetért velem abban, hogy a hiteles kultúra szerelmesei alig várják a szombat délelőttöt, amikor tíztől tizenkettőig a legmagyarabb hazai televízióban, a Hír TV-ben megtörténik a heti csoda. Fölhangzik a Hull a szilva a fáról kezdetű pattogós népdalra komponált főcímmel, s megpillantjuk a művészi ihlettel berendezett stúdiót, ahonnan kiváló kollégáink gyors, dinamikus vágásokkal, tíz perces interjúkkal, valamivel hosszabb kerekasztal beszélgetésekkel, izgalmas, külső helyszíni riportokkal, villáminterjúkkal, képsorokkal, beolvasott és képek alatt csikban futó hírekkel adnak a lehető legszélesebb merítést, a leggazdagabb mustrát a magyar művészet, a kultúra, a tudomány minden területéről. A szó, a látvány és a hang ősi

egységének harmóniáját segítik a változatos zenei effektusok és a stúdióba varázsolt tárlatok, a kortárs magyar irodalom legfrissebb kiadványait fölillantó kötetek. Igazságtalan bárkit is kiemelni, mégis muszáj néven neveznünk néhány munkatársat, a pörgős és cizellált összeállítások dicsérik a hajó kaptányát, Tuba Mariannt és szerkesztőtársait, a tévés, rádiós riporterként is lenyűgözően profi szakembereket, Tuba Mariannt, Kántor Violát, Pintér Edinát, Horváth Rékát, Bodó Máriát és a többieket.

A képekkel, szobrokkal körbefont varázskör kellős közepén ülő karizmatikus műsorvezetők saját vérmérsékletüknek, temperamentumuknak megfelelően folytatnak lényegre törő beszélgetést a nemes irodalom, a képzőművészet, a film, a színház, a muzsika, a közművelődés, a tudomány, az ismeretterjesztés jeles képviselőinek időszerű megnyilvánulásaihoz kapcsolódva. A két alapító közül a dinamikus, vagány, szellemes, különlegességekhez is vonzó Rákay Philip, a fantasztikus zseni és fenegyerek április óta az Országimázs Tanácsban dolgozik, nagy örömeinkre egyénileg is a megkapja a Szervátiusz-díjat, ám nem hallgathatunk arról, hogy a közös díj őt is illeti hosszú évek munkájáért. Úgyszintén egyénileg is részesül a rangos díjban a reneszánsz sokoldalúság megtestesítője az operaénekesnek is kiváló, nagyszerű Ókovács Szilveszter, a

szakszerű, meditatív, bölcs, remek beszélgetőpartner, ki reményeink szerint a Duna TV vezérigazgatójaként is folytatja majd a következetes értékhalászatot. Kiváló riporter, egyszerre misztikus és otthonos légkört sugározni képes társalgó Kurucz Évi, aki pillanatok alatt, egyedi stílus teremtve illeszkedett a nagyszerű csapathoz. E team tagjai együtt, egyszerre valósítják meg a friss, konkrét eseményekhez filozofikus mélységekkel kötődve az időszerűség és az időtlenség igényét. Teszik mindezt gondos a nézők számára nem látható, csak a kiváló végeredményből érzékelhető elmélyült válogatói, szerkesztői szakmunkával. A közönség nagy része nyilván nem tudja, hogy a magazin szuggesztív, feszes, villódzó stúdióbeszélgetései élő adásban pörögnek a képernyőn, ami magas fokú szellemi készenléte, különlegesen ihletett műsorvezetői koncentrációt igényel. Megilleti a közös dicsőség az állandó és alkalmi külső riportereket, a vágókat, az operatőröket, a kedves sminkes lányokat, a szívélyes vendégfogadókat, a technikai munkatársakat, a büféseket és a többieket, akik hetente két órán keresztül adnak Ariadné fonalat nézőiknek. Segítik igazodásunkat abban a szentélyben, a magyar kultúrában, melyről legutóbb Orbán Viktor miniszterelnöktől hallottam kimondani: művészetek és kultúra nélkül élni talán lehet, de nem érdemes.

Miért más a Különkiadás, mint a hasonló műsorok? Tény, hogy korábban is voltak, ma is működnek más televízióknál is kulturális magazinok. A Különkiadás egyedi különlegessége, hogy művészi szempontból is hitelesen megkomponált stílusban, következetesen hozza helyzetbe a valódi nemzeti kultúrát. Hiteles ellenkínálatot teremt egyrészt a régi, a pártállami évekből itt ragadt kontraszelektív, szakmainak álcázott klikkek nemzetietlen és szakszerűtlen egyoldalúságával szemben, másrészt tudatosan ellensúlyozza az újfajta, ál-liberális művészetellenes útszélsőség, az undergroundnak álcázott sekélyesség és semmit mondás nyelvrontó, halláskárosító, látványromboló hatását is, amely felmérhetetlen károkat okozott már mostanáig is a legifjabb nemzedékek lelkületében.

A Különkiadás, a szocialista liberális kormányzat magunk mögött hagyott nyolc éve során, melyet látszólag képtelen módon egyszerre éreztünk sivatagi aszálynak és kultúraelszóró vízözönnek, vállalta az értékhalászatot, a háttérbe szorítottak, az agyonhallgatottak hangsúlyos szerepeltetését : Szervátiusz Tibortól Makovecz Imrétől, a doyenek korosztályához tartozó nagy költőktől, íróktól, az elhunyt Gyurkovics Tibortól, Hernádi Gyulától, valamint Szakonyi Károlytól, Kiss Benedektől, Oláh Jánostól Mezey Katalintól ifjú titánokig, L. Simon Lászlóig, Szentmártoni Jánosig, Szálinger Balázsig. De emlegethetnénk az operaénekes Horváth Ádámot, Miklósa Erikát, Pitti Katalint, Petrás Máriát, színművészek közül az elhunyt Bánffy Györgyöt, az élő Dózsa Lászlót, Oberfrank Pált, Szentpéteri Esztert, Galán Gézát és másokat, kiket a műsor horizontján

tartanak a Különkiadás munkatársai. Tőlük, e nagyszerű stáb szerkesztőitől, műsorvezetőitől, riportereitől, operatőreitől, vágóitól, technikai munkatársaitól tudtuk meg az utóbbi nyolc év folyamán is, hogy nem csak idegen mintákat utánzó, lélektelen, kiürült álkultúra, áltudomány, hanem magyar televényből sarjadó, tiszta vizekből táplálkozó, a nemzetet összetartó magyar művészet és magyar közgondolkodás is létezik. S hogy Magyarország határai nem érnek véget a jelenlegi anyaország mezsgyéinél, él és virágzik a határokon áthúzódó, Németh Lászlótól megáhitott szellemi haza, Bartók Béla, Dohnányi Ernő, Kodály Zoltán, Feszty Árpád, Szervátiusz Jenő, Szervátiusz Tibor, Szabó Dezső, Tormay Cécile, Áprily Lajos Magyarországa. S ami mindennél fontosabb, a Különkiadás zsinórmértéket ad az oly sokak által remélt megújuláshoz, hazánk áprilisban elkezdődött szellemi reneszánszához is.

Napestig tudnám folytatni kedves kollégáim dicséretét, hiszen egy testvér a három fórum, a Hír TV, a Lánchíd Rádió és a Magyar Nemzet, ezen a jogon is büszkéek vagyunk a rangos elismerésre. Azzal zárnam szavaimat és ez nem csak udvarias fordulat: a Különkiadás sikerének jobban örülök, mint ha én magam vehetném át a nemzeti kultúra egyik legszebb elismerését, a Szervátiusz Jenő díjat. Szívből gratulálok.

Szervátiusz Tibor: Madonna (a Dancs Rózsának készített szobor részlete)

Szervátiusz Jenő alkotása, önarckép

VARGA GABRIELLA

TÜZVIGYÁZÓKÉNT A VÉGTELEN PARTJÁN DANCS RÓZSA SZERVÁTIUSZ JENŐ-DÍJVAL VALÓ KITÜNTETÉSE ELÉ

Azok a jelzők, amelyek oly régóta megilletik, az utóbbi két hónapban mondattak ki. Első hallásra – vagy olvasatra – talán túlzónak tűnhet, hogy tűzvigyázó, hogy a kanadai magyar irodalom nagyasszonya, hogy XXI. századi női Ábel, vagy hogy vállán hordja a székelység, a magyarság, s vele az egész emberiség sorsát, de ha közelebbről megismerjük Dancs Rózsa személyét, eddigi életútját és munkásságát, mindezt nem fogjuk túlzónak találni, hanem e meghatározások mellé hozzáillesztünk néhány hasonló magunk is.

Talán elnézi nekem Rózsa, hogy magánlevelezésünkéből származó néhány gondolatát a nyilvánosság elé tártam már az újonnan megjelent kötete Utószavában is és megteszem most is, de ezek a sorok meglehetősen közel visznek annak a kérdésnek a megválaszolásához, hogy valójában kicsoda is Dancs Rózsa.

Amikor azt kérdeztem tőle, hogy a Vaddisznók törték a törökbúzá című elbeszélésválogatás-kötete második, átdolgozott kiadását és mintegy évtizede kiadott-szerkesztett Kalejdoszkóp című kulturális folyóiratát bemutatandó

európai programsorozatának milyen átfogó címet adjunk, ezt válaszolta:

„Van egy-két kedvenc versem, amelyek – bár nagyon szeretem általában a költészetet – kísérek, életemben újra és újra felbukkannak. Ilyen Szilágyi Domokos Bartók Amerikában című költeménye is, benne ezekkel a sorokkal: »Aki alkot, visszafelé nem tud lépni – / s ha már kinőtt minden ruhát, / meztelenül borzong a végtelen partján / míg fölzárkózik mögé a világ.« Nos, én a »végtelen partján« vagyok, amióta eljöttem otthonról, de nem nyugodtam bele a borzongásba, s ha ezért Balog Zoltán államtitkár úrtól ilyen csodálatos jelzöt kaptam/kaptunk, hogy »tűzvigyázók«, akkor legyen a cím Tűzvigyázóként a végtelen partján. Ez fejez ki engem legtalálóbban. Mert nyelvgyázó vagyok, nemcsak székelyként, háromszékiként, hanem általában magyarként. És nem csupán Torontóban, hanem tengertől tengerig, vagyis Kanada legkeletibb partjaitól a legnyugatabbig, sőt keresztül-kasul Észak-Amerikában mindenütt, ahol magyarok élnek.» (Eddig a Dancs Rózsa leveléből származó idézet.)

Van azonban egy másik szempont is, amely szerint

ugyancsak nem állhatna találóbb főcím és mottó Dancs Rózsa ez év novemberi magyarországi és ausztriai könyv- és lapbemutató sorozatának meghívóin: Balog Zoltán szavai és Szilágyi Domokos verssorai tudniillik nemcsak a kortárs emigráns magyar irodalom kiemelkedő alakját, a Kanadai Magyar Kultúrközpont fáradhatatlan sajtóigazgatóját és a lapkiadó-főszerkesztőként, könyvkiadó-szerkesztőként is minden áldozatvállalásra kész alkotót hozzák közelebb hozzánk, hanem visszalépve az időben megidézik számunkra a valahai háromszéki, mindenre nyitott és érdeklődő gyermeket, tudásszomjas fiatalot, küzdelmeiben lehetetlent nem ismerő édesanyját és elveitől eltántoríthatatlan magyartanárt. Ez mind ő, egy személyben. A nyelvgyógyász. A tűzgyógyász.

Mert Dancs Rózsa nyelvgyógyász volt már a Nemere-fújta háromszéki havasok lábánál: Sepsimagyaróson cseperedő, majd felnőtte a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégiumban bölcsülő gyermekként is, amikor hosszú betegség-időszakai idején (s nemcsak akkor) édesanyja Petőfi-kötetének verseit – ahogy nyilatkozta egyszer – újra és újra „olvasta, magolta és ábrándozott”.

Nyelvgyógyász volt a legnagyobb erdélyi egyetemek – Marosvásárhely pedagógiai főiskolája, kincses Kolozsvár Bolyai egyeteme – hasznos útravalóinak összegyűjtőjeként is, amikor a gyanútlanul bizalmába fogadott, de valójában legádázabb ellenség hallgatótárs előtt is féltve óvta nemzeti imáinkat és nemzeti imáink őrzőit.

Nyelvgyógyász volt az elnyomás piros-sárga-kék színekbe burkolt lépten-nyomon-szorításában is, amikor évtizeden át háromszéki diákok száz és százainak adta át anyanyelvünk titkait és irodalmunk gyöngyszemeit, s írt mindebből a fokozati versenyvizsgák országos színvonalát messze meghaladó eredményű, de megpályázott állás eredményt sosem hozó – maximális vagy közel maximális pontszámú – dolgozatokat.

És igen: nyelvgyógyász volt a gyergyószentmiklósi kórház ágyához hosszú hónapokra „bilincselten” is, mert az utódszülés megannyi – egészen pontosan hat! – korábbi kudarca után sem adta fel a reményt, hogy édesanyja legyen, s ezzel nemzetének is fiaikat adjon.

És annyi hányattatás, megpróbáltatás és viszontagságos kóborlás után nyelvgyógyász maradt sorsa 1988-ban adta új hazájában is. Sietett elfogadtatni diplomáját mesteri fokon és kibővíteni tanulmányai sorát még könyvtársakkal és számítógép-ismeretekkel a Torontói Egyetemen, majd állást vállalni köz- és iskolai könyvtárakban, de még inkább sietett a torontói Szent Erzsébet-egyházközség által fenntartott hétvégi magyar iskolába, a Magyar Házban működő Arany János Iskolába és a Helikon Középiskolába, hogy szülőföldjüktől elszakadt kiskorú honfitársainak a magyar nyelv és irodalom minden szépségét felmutassa. És sietett „nyelvklubnak” becézett magániskolát alapítani, hogy angol, skót, spanyol, olasz, német anyanyelvű felnőtteket is eljuttasson legalább az alapfokú magyar nyelvvizsgáig. És

mindeközben boldog volt, mert a magyar nyelvet ott, az idegenben újra – őt idézve – „szabadon használhatta, megélhette, gazdagságával dicsekedhetett”.

Úgyszintén nyelvgyógyász igyekezett lenni akkor is, amikor második férjével, a délvidéki születésű Telch György professzorral együtt megalapították könyv- és lapkiadói vállalkozásukat, s egyúttal elindították a Pallas Nagy Lexikon régies helyesírása szerinti Kaleidoszkóp nevű, kétnyelvű, magyar-angol kulturális folyóiratot, amely – egy rövid megszakítástól eltekintve – azóta is minden második hónapban megjelenik, s amelynek mi más célja is lehetne, mint „az anyanyelv ápolása, az anyanyelvű kultúra megőrzése és terjesztése az emigrációban, nemzeti értékeink megismertetése a már magyarul nem beszélő második, harmadik nemzedék tagjaival és az angol nyelvű társadalommal”.

Dancs Rózsa nyelvgyógyász volt akkor is, amikor szerzőtársai húsznál is több könyvét szerkesztette, de legfőképpen akkor, amikor gondolatait különböző antológiák lapjain saját írásain keresztül juttatta el a világnak. Vaddisznók törték a törökbúzat című elbeszélését az 1956-os forradalom és szabadságharc 40. évfordulójára kiírt novellapályázaton a Szabad Magyar Újságírók Szövetsége I. díjra érdemesítette, a négy évvel később, 2000-ben hasonló címmel megjelent gyűjteményes kötetének pedig teljes egészét jutalmazta I. díjjal a clevelandi Árpád Akadémia.

Írói, kiadói és szerkesztői munkássága mellett a Kanadai Magyar Kultúrközpont éleslátású sajtóigazgatójaként és a Kaleidoszkóp Irodalmi Kávézó sokoldalú háziasszonyaként tette egyre több anyaországi honfitársa előtt is nyilvánvalóvá, hogy bár több mint húsz éve szinte elérhetetlen messzeségben él hazájától, minden erejével és eszközével a nemzeti megmaradás ügyét szolgálja; hogy mint korábban szűkebb pátriájában, Erdélyben tette, úgy a kanadai diaszpórában is a magyar nemzet egységéért, összetartozásunkért, a magyar nyelv ápolásáért munkálkodik; hogy Sütő András krédóját – „Úgy cselekedjünk, hogy megmaradjunk” – nemcsak hirdeti, hanem teljes életével és tevékenységével megtölti valóságtartalommal. Így vált nyelvgyógyász Dancs Rózsa tűzgyógyászóvá, aki a világ talán legnagyobb multikulturalitásában is féltve őrzi – Balog Zoltán szavaival – „a hazaszeretet lángját és új tüzeket szít áldozatos munkájával”. Aki milliókkal együtt sírt szomorúságában, amikor az anyahaza 2004 vacogtató telén eltaszította őt magától, s ismét milliókkal együtt sírt, de most már örömeiben, amikor az anyahaza 2010 napsütéses tavaszán magához ölelte őt.

Tűzgyógyász Dancs Rózsa annyi görönggyel nehezített életútján először kopogott magyarországi könyvkiadó ajtaján.

Tűzgyógyász Dancs Rózsa a legvadabb és legsötétebb kommunista rémálom, de nem rémálom, hanem a

mindennapi élet valóságára nehezedett pokol maga mögött hagyása óta – s ennek immár idestova negyed évszázada – először érkezett hivatalos útra az anyahazába.

Tűzvigyázó Dancs Rózsának a nemzeti ügyeink szolgálatában felmutatott, csorbíthatatlan elkötelezettsége mellett mélyen érző szívéből-lelkéből és végtelen szorgalmából eredő fáradozásaiért – bár ő soha nem ezért tette, amit tett! – a Szervátiusz Alapítvány elsőként mondja ki hazánk nevében a köszönet szavát. S tudom, mert új kiadású, a romániai kommunista diktatúra idején személyesen átélt megpróbáltatásait és Székelyföldről való elvándorlásának okát először nyilvánosságra hozó, megrázó

erejű elbeszélés-válogatáskötetének fogadtatása és a mögöttünk álló, a Jakab Antal Keresztény Kör segítségével megvalósított tíz, minden várakozásunkat felülmúló sikerű könyvbemutatók között többször utalt rá, hogy amikor – néhány nap múlva – Szervátiusz Tibor kitüntető alkotásával, régi-új könyvével, a Magyar Állandó Értekezleten szerzett tapasztalataival és a novemberi európai programsorozat felejthetetlen élményeivel visszatér majd tengerentúli otthonába, Kányádi Sándor Tűnődés a csillagok alatt című versének sorait tűzi még inkább maga elé: „Végzem, mit az idő rám mér, / végzem, ha kell százszorozva! / Hinni kell csak, s följutunk mi, / föl a fényes csillagokba.”

A Muzsikás Együttes

A közönség

THULLNER ZSUZSANNA

**LISZT FERENC: "AZ EGYHÁZI ZENESZERZŐ,
PRÉDIKÁTOR ÉS PAP IS"**

A magyar UNESCO-bizottság javaslatára 2011-et nemzetközi Liszt-évné nyilvánították. A zeneszerző születésének 200. évfordulója alkalmából nem csak Magyarországon, hanem szerte a világban sűrűbben hangzanak fel Liszt Ferenc művei.

Magyarországon a Nemzeti Erőforrás Minisztérium és a Hungarofest Nonprofit Kft. KLASSZ Zenei Irodája az évfordulós programok központi szervezője. A koncertek, programok öt téma köré csoportosulnak, ezek közül az egyik így hangzik: *Liszt, a keresztény gondolkodó*. A zeneszerző már gyermekkorától kezdve vonzódott a vallás, az egyház iránt, idős korában pedig így vallott: „Beléptem az egyházi rendbe – de semmi esetre sem a világ iránt táplált megvetésből vagy még kevésbé, mert ráuntam a művészetre ... A katolicizmushoz való vonzalmam a gyermekkorom óta jelen van és mára állandóan jelenlévő és uralkodó érzés lett.” Tervei között szerepelt a korabeli egyházi zene megreformálása is, de azt a történelmi helyzet akkor nem tette lehetővé.

Mindenesetre vallásos művek egész seregét alkotta meg az esztendők során: zongoradarabokat és miséket, orgonaműveket, egyházi kórusokat, zsoltárokat és oratóriumokat... Liszt már az 1850-es években méltán írhatta a weimari nagyhercegnek ezeket az öntudatos sorokat: „Tény, és azt hiszem, jó lelkiismerettel és szerénységem ellenére mondhatom, hogy az általam ismert zeneszerzők közül egy sincs, aki ilyen intenzív és mély érzelmekkel közelednék az egyházi zenéhez.”

Az év kiemelkedő eseménye lesz az október 22-én megrendezésre kerülő World Liszt Day, amellyel azt a nagyszabású elképzelést valósítják meg, hogy az ünnepi megemlékezés fénypontjaként a zeneszerző születésnapján a világ több pontján egyszerre csendüljön fel a Krisztus-oratórium. „Egek harmatozattok onnan felül, és a felhők folyjanak igazsággal, nyílják meg a föld, és viruljon fel a szabadulás.” - ezzel az Ézsaiás könyvéből vett ótestamentumi idézettel, s a Rorate coeli gregorián dallamával kezdődik ez

a monumentális, háromrészes, tizennégy tételből álló alkotás, amelyet Liszt Ferenc élete egyik főművének tekintett, húsz éven keresztül dolgozott rajta. A Jézus Krisztus történetét a bölcsőtől a sírig, vagyis a betlehemi jászoltól a feltámadásig elbeszélő oratórium első bemutatója 1873-ban volt a weimari Herder-templomban a szerző vezényletével. Később majdnem egy évszázadon keresztül szinte feledésbe merült, majd a magyarok érdeként újból felfedezték, Forray Miklós vezényletével lemezfelvétel készült róla... Maga Liszt Ferenc így vallott életének erről a fontos eleméről: „az egyházi zeneszerző prédikátor és pap is, s ahol a szó már nem elég az érzés kifejezésére, ott a hang ad neki szárnyakat és magasztosítja fel”.

Az egyházi zene két budapesti templomban csendül majd fel: a Belvárosi Főplébániatemplomban (misék, a római katolikus liturgiába illeszthető kompozíciók, és orgonaművek) és az Avilai Nagy Szent Teréz Plébániatemplomban (oratóriumok és egyéb szakrális témájú, zenekart, illetve nagyobb hangszeres együttest igénylő művek). A sorozattal méltó módon, a magyar zenei élet kiemelkedő előadóművészeinek és a rendszeres templomi szolgálatot ellátó kórusok segítségével igyekeznek megszólaltatni Liszt egyházzenei műveit.

A Liszt-év egy kiemelkedő programja lesz május 27-én a Vatikáni koncert, amelyen a Magyar Nemzeti Filharmonikus Zenekar és Énekkar lép fel Kocsis Zoltán vezényletével.

(Magyar Kurír)

2011 IS LISZT BICENTENNIAL

Hungarian composer Franz Liszt - born: 22 October 1811 in Raiding, Hungary (now Austria), died: 31 July 1886 - was major figure in Romantic music who was celebrated during his lifetime as Europe's greatest pianist. He began playing for the public as a child, studied in Vienna and Paris and became a performer whose presence and dramatic playing made him an international star of the stage. He went to Weimar in 1848 and his teaching, composing and performing helped make it Germany's musical center.

It's said that Liszt taught most of the next generation's greatest pianists. He wrote several piano pieces and became known for a distinctive, sometimes experimental style. His program music included what were called "symphonic poems" (1856's *Les Préludes*, for example) and his interest in Gypsy culture influenced his many Hungarian Rhapsodies. He became increasingly religious as he got older and in the 1860s received orders from the Catholic Church (he became known as Abbé). Liszt was also famously involved with two married women during his career, the Countess Marie d'Aguoult in the late 1830s and Princess Carolyne zu Sayn-Wittgenstein after 1847.

With Countess d'Aguoult he had three children, one of whom, Cosima, went on to marry composer Richard Wagner in 1870.

VÖRÖSMARTY MIHÁLY

LISZT FERENCHEZ

Hírhedett zenésze a világnak,
Bárhová juss, mindig hú rokon!
Van-e hangod e beteg hazának
A velőket rázó húrokon?
Van-e hangod, szív háborgatója,
Van-e hangod, bánat altatója?

Sors és bűneink a százados baj,
Melynek elzsibbasztó súlya nyom;
Ennek láncain élt a csüggedett faj
S üdve lón a tettlen nyugalom.
És ha néha felforrt vérapálya,
Láz betegnek volt hiú csatája.

Jobb korunk jött. Újra visszazállnak,
Rég ohajtott hajnal keletén,
Édes kínja közt a gyógyulásnak,
A kihalt vágy s elpártolt remény:
Újra égünk őseink honáért,
Újra készek adni életet s vért.

És érezzük minden érverését,
Szent nevére feldobog szivünk;
És szenvedjük minden szenvedését,
Szégyenétől lángra gerjedünk;
És ohajtjuk nagynak trónusában,
Boldog - és erősnek kunyhájában.

Nagy tanítvány a vészek honából,
Melyben egy világnak szíve ver,
Ahol rőten a vér bíborától
Végre a nap földerülni mer,
Hol vad árján a nép tengerének
A düh szörnye gyorsan eltűnének;

S most helyettök hófehér burokban
Jár a béke s tiszta szorgalom;
S a művészet fénylő csarnokokban
Égi képet új korára nyom;
S míg ezer fej gondol istenésszel;
Fárad a nép óriás kezével:

Zengj nekünk dalt; hangok nagy tanárja,
És ha zengesz a múlt napiról,
Légyen hangod a vész zongorája,
Melyben a harc mennydörgése szól,
S árja közben a szilaj zenének
Riadozzon diadalmi ének.

Zengj nekünk dalt, hogy mély sírjaikban
Őseink is megmozduljanak,
És az unokákba a halhatatlan
Lelkeikkel visszazálljanak.
Hozva áldást a magyar hazára,
Szégyent, átkot áruló fiára.

És ha meglep bús idők homálya,
Lengjen fátyol a vont húrokon;
Legyen hangod szellők fuvolája,
Mely keserg az őszi lombokon,
Melynek andalító zengzetére
Fölmerül a gyásznak régi tére;

S férfi karján a meggondolásnak
Kél a halvány hölgy, a méla bú,
S újra látjuk vészeit Mohácsnak,
Újra dül a honfihaború,
S míg könyekbe vész a szem sugára,
Enyh jön a szív késő bánatára.

És ha honszerelmet költenél fel,
Mely ölelve tartja a jelent,
Mely a hűség szép emlékezetével
Csügg a múlton és jövőt teremt,
Zengj nekünk hatalmas húrjaiddal,
Hogy szivekbe menjen által a dal;

S a felébredt tiszta szenvedélyen
Nagy fiakban tettek érjenek,
És a gyenge és erős serényen
Tenni túrni egyesüljenek;
És a nemzet, mint egy férfi, álljon
Érc karokkal győzni a viszályon.

S még a kő is, mintha csontunk volna,
Szent örömtől rengedezzen át,
És a hullám, mintha vérünk folyna,
Áthevülve járja a Dunát;
S ahol annyi jó és rossz napunk tölt,
Lelkesedve feldobogjon e föld.

És ha hallod, zengő húrjaiddal
Mint riad föl e hon a dalon,
Melyet a nép millió ajakkal
Zeng utánad bátor hangokon,
Állj közénk és mondjuk: hála égnek!
Még van lelke Árpád nemzetének.

1840. november, december eleje

MIHÁLY VÖRÖSMARTY

TO FERENC LISZT

As translated by Frank Veszely

Famed musician of this wonderful world,
 Faithful kin, wherever you may go!
 Have you voice for our sick land, to be heard
 On the marrow-shaking strings and bow?
 Have you voice, who put our hearts to the test,
 Have you voice, to put our sadness to rest?

Fate and sins have been the centuries' pain,
 Whose torporous numbness weigh us down;
 On its chains lost heart the despondent main
 Its bliss became peace, inactive calm.
 When the low tide of his blood boiled over,
 Soon the fevered patient's fight was over.

Better age approached. On the return flight,
 On the long-wished-for return of dawn,
 Midst the sweet pains of healing our sad blight,
 Lost longing, abandoned hopes do fawn.
 Once again we burn for ancestors' land,
 Once again give blood, take lives in our hand.

And we feel our country's heartbeat always,
 Its saint name livens our heart and hue;
 And we suffer its suffering always,
 From its shame we burst into flame, too.
 Great we wish its throne be, with hearts swelling,
 Happy and strong in its every dwelling.

Great pupil from danger's ancient homeland,
 In which a whole world's heart also beat,
 Where russet-red, crimson from our own blood
 At last the sun dare to rise and greet,
 Where, upon the wild tide of the folks there
 Quickly disappear monsters of anger;

And instead of them, covered in snow white,
 Peace, industriousness cleanly walks;
 And in shining halls of finest art, bright,
 New, heavenly imprints clearly marks;
 While a thousand heads think with one god's mind,
 And a thousand hands toil and don't mind:

Sing a song for us, great teacher of sound,
 And if you should sing of long ago,
 Let you sing of danger all around us,
 Let fight thunder through your piano,
 And during the flood of sound rumbustious
 songs of triumph startle and combust us.

Sonorous you sing, that in our deep graves
 Even our ancestors start to rise,
 And in our grandchildren through the ages
 With their souls the childrens' souls arise.
 Bringing blessing on our Magyar country,
 Curse and shame if traitor of its son be.

Should you be surprised by times sad, darker,
 Well, then shroud the sound, temper the string;
 Let your voice be winds on flute, recorder,
 That laments the leaves of fall take wing,
 Whose enchanting, soft reverberation
 Bring to surface mourning of the nation;

And on arm of manly contemplation
 Rise the pale dame, melancholy gloom,
 See again Mohács, the devastation,
 The civil war starts again anew,
 And while our eyes' light is swallowed by tears,
 Soothing sorrow embalms our sad heart's grief.

Love of country should you then awaken,
 Which keeps the present in its embrace,
 Which with memories of faith will harken,
 Hangs to past, but future does create,
 Sing then to us on great strings so tender
 That straight into our hearts your songs enter;

And the purest passions that awaken
 In great sons may ripen to great deeds,
 Strong and weak steadfastly work together
 There, where action, patience finally meet;
 And the nation, like a man, at last, stand,
 Arms of steel that all discord will withstand.

And even the stone, as it were our bone,
 May reverberate with holy glee,
 And the wave, as if our blood itself bore,
 Spread the Danube throughout with its heat;
 Where so many good and bad days were spent,
 Let the earth's heartbeat be felt in this land!

And if you should hear, your strings a-singing,
 How the country wakes up to your song,
 Millions of voices as one ringing,
 Roundly follow you to sing along,
 Stand among us, let us say: thank heaven!
 Árpád's nation still has what's been given.

January 8, 2011

DANCS RÓZSA

HITBŐL FAKADÓ CSELEKVÉS A HOLNAPÉRT¹

Vencser László nem olyan ember, aki szereti megríkatni olvasóit, hiszen Isten igéjével felvértezve erőt, buzdítást prédikál, feloldódást nyújt a gyónónak, tanácsokkal látja el a bizonytalankodókat. Eddigi könyveinek lapjairól is mindig az erős hitben felvértezett, erdélyi szülőföldjének és nemzetársainak példát mutató tudós professzor, külföldön végzett munkája mellett a magyar ügyért is buzgólkodó, bölcs prédikátor szól hozzánk.

Dr. Vencser László
Fotó: Telch György

Legújabb műve, a *Hittel a holnapért* című, válogatott írásainak, beszédeinek gyűjteményes kötete azonban valami mást is ígér. Elhunyt édesanyja és édesapja fényképével, egy-egy őket idéző szép versrészlettel két külön lapon ajánlja könyvét szülei emlékének. A szeretetnek ez a kitárulkozása könnyet csal az ember szemébe. A fiú ragaszkodás, a kegyelet olyan nyílt vallomása ez, amit általában álcázni szoktunk, álszemérmesen eltitkolunk. És mégha nem ismernők a szerzőt korábban megjelent sok munkáján keresztül, akkor is azonnal továbblapoznók a könyvet, hogy közelebb kerüljünk hozzá.

Az *Előszó*ban ezt olvashatjuk róla: “László atya Istentől tehetséget, kegyelemben hivatást kapott, szüleitől – akik emlékének szenteli mostani kötetét – nemcsak derék termetet, egészséges és teherbíró emberi adottságokat kapott, hanem mintegy családi örökségként erős gyökereket is. Megtartó gyökérzetet a keresztény hitben, a katolikus egyházban és a magyarságban, annak erdélyi gazdagságában.” (Várszegi Asztrik c. püspök, pannonhalmi főapát)

Ilyen meleg szavú indítással tartjuk kezünkben a “Varga Gabriella nagyszerű szerkesztésében összeállított” (i. m.) kötetet, amely három fejezetre tagolódik. Az elsőnek azt a címet adta, hogy *Örök érvényű hivatásaink*. Ebben a részben találjuk meg annak az előadásnak a szövegét is, amely Csíkszeredában hangzott el 2001-ben a II. Székelyföldi Konferencián. Itt az egyházi nevelés feladatainak és céljainak, valamint módzatainak a fejtegetésével eljut az elit ember, a minőségi ember nevelésének a fontosságáig, mert csak így

lehet olyan értékeket teremteni és felmutatni, amelyek a huszonegyedik századi életünkben is a legfontosabb szerepet játsszák. Annak a minőségi, jól képzett embernek a nevelését hangsúlyozza, akiről egykor Márton Áron püspök vagy – bár nem éppen vallási szempontból közelítette meg a kérdést – Németh László beszélt. Hadd idézzük az immár szinte szállóigévé jegecesedett főpapi figyelmeztetést: “Kisebbségi sorsban... a középszerűek rászabadítása a vezető helyekre nemzeti veszedelmet jelent.” (Márton Áron: Erdélyi Iskola, VI. évf., 121–126. old.)

Az erkölcs, a keresztényi etikai gondolkodás Vencser Lászlónak csaknem minden írását áthatja, vallván, hogy szükség van az egyházi szellemi központokra a világ minden pontján, ahol örök érvényű hivatásainkra nevelhetjük az ifjúságot. Ahhoz viszont, hogy tartós és maradandó értéket teremtsünk, elengedhetetlen a közös munka, az összefogás. Ezért a címe és a fő üzenete *Együtt a közös úton* a kötet második fejezetének. Mennyire nekünk szóló az alábbi passzus! Mennyire megszívlelendő: “Diaszpórában, szétszórtságban, idegenben élő emberek számára örömet jelent az olyan együttlét, ahol mindenki tiszteli a másik meggyőződését, adott felekezethez való tartozását. Csak így lehet a jövőben a feszültségeket, újabb szakadásokat, (vallás)háborúkat elkerülni. Találkozások, baráti beszélgetések, személyes kapcsolatok hozzájárulhatnak ahhoz, hogy az Isten dicsérete és az emberek szolgálata a mindennapi életben tanúskodjon az egységről, amelyen felsőbb szinten egyházi vezetők, teológusok is munkálkodnak. A mi kis lépéseinkkel, közösen végzett imádságainkkal, mai együttlétünkkel a keresztények nagy egységéért teszünk egy lépést előre, részt vállalunk ebben a munkában. »Ezzel magasztaljuk dicsőségét mi« (Ef 1,12). Az ember mellett Isten is munkálkodik.” (Szentbeszéd a keresztény egység imahetén tartott magyar ökumenikus istentiszteleten, Linz, 2000. január 16. 143. o.)

Ebben a részben vissza-visszatér a Jakab Antal Keresztény Kör munkásságára, a Jakab Antal-émlékév sok szálon futó eseményeire. A nagy erdélyi püspök szülőfalujában, Kilyénfalván tartott ünnepi konferencián talán a legátfogóbban foglalja össze azokat a jelentős állomásokat, amelyek Jakab Antal életét jellemezték és itt olvasható írásaiból ismerjük meg az erdélyi püspök igazi emberi nagyságát. A gyulafehérvári Hittudományi Főiskolán folyó papnevelés magas színvonaláért nemcsak a tanárok munkáját értékelték, de szíven viselte a kispapok sorsát is, rendkívül fontosnak tartva a szellemi és lelki élet színvonalának emelését. Jakab Antal érdeme, hogy a Teológián a stabilitás, az összeforrottság, az összetartozás érzése kialakult, “ez a közösségi szellem pedig kivetült a kispapok életére is. Felélénkült a tanárok és a diákok közötti párbeszéd. Egyre többen mertek teológiai kérdésekről nyíltan eszmét cserélni. De nemcsak a tantermekben, hanem a szabadidőben azon kívül is gyakorivá váltak a közös beszélgetések, és láthatóan növekedett az együtt, egymásért

¹Vencser László: *Hittel a holnapért*. Kairosz Kiadó, 2010

végzett közmunka iránti készség is. A közös munka, az elkötelezettség, a jó hangulat eredményeként mindenki úgy érezhette: tanárok és diákok egy családot alkotnak, s meg is tettek mindent azért, hogy ez így is maradjon.” Vencser László “bentlakóként”, a gyulafehérvári keresztényi szellem mentstvárának kialakítása, védeése folyamán szerzte megfigyeléseit a minden kockázatot vállaló Jakab Antalról, aki “Olyan vitatott esetekben, amikor a tanárokkal folytatott megbeszéléseim meggyőződött arról, hogy azoknak a – sajátjával ellentétes – elképzelései figyelemre méltóak, képes volt visszakozni.” (182. o.) Példája megmutatta, hogyan kell egy korban élni a múlt tanulságaival, hogy azokat felhasználva erős és szebb jövőt tudjunk kiépíteni, hogy a legkeményebb diktatúrákból is egészségesen menthessük át lelkünket a szabadságba. Ezt mondta el Vencser László a gyergyószentmiklósi Salamon Ernő Gimnázium Jakab Antal-dombormű és -emléktábla felavatásán, ezt az üzenetet vitte könyveinek szerkesztőjével, a könyvtáralapító jelzőt méltán, hatványozottan kiérdemelt Varga Gabriellával a hetvenállomásos Jakab Antal-zarándokútra is Kilyénfalvától Európán át Torontóig.

Magyarságát, erdélyiségét, kereszténységét szívén-vállán cipelő Vencser László csodálatos megemlékezéseit olvashatjuk a XX. század legmeggrázóbb forradalmáról, 1956-ról is, amit Balogh József költővel “a történelem néma zsolozsmája” metaforával illet. Vencser szerint “Fontos, hogy a nemzet ne felejtse.” Mert amikor emlékezünk, a jelenben cselekedni is akarunk. Nem fegyverrel, hanem gondolatainkkal, szavainkkal. A Teremtő Isten megáldott minket értelemmel, felruházott szabad akaratral, és számon is kéri tőlünk, hogy mire használtuk ezeket az adományokat, jól sáfarkodtunk-e a kapott kincsekkel, kamatoztattuk-e azokat a magunk, de különösen mások, embertársaink, a közösség javára.” (207 - 213. o.)

Boldog, aki bizik az Úrban című harmadik fejezet többnyire évfordulókon elmondott elmélkedéseit foglalja össze. Egyik megrázóan szép beszéde az Isten együtt halad az emberrel című, amellyel nemcsak hatvanéves házassági évfordulójukat ünneplő szüleit, hanem egykori tanítónőjét is köszönti. Ilyen lélekemelő passzusokat olvashatunk a szentbeszédben: “a tudat, hogy Isten együtt halad az emberrel a megpróbáltatásokban, a nehézségekben, a szenvedésben, az örömben, sikerekben, az élet különböző eseményeiben, hogy Jézus az ember mellé szegődik, mint tette feltámadásakor az emmauszi tanítványok esetében, mindig vigasztaló és bátorító. A ma embere is kéri Jézust: Térj be hozzánk, maradj velünk, mert esteledik.”

A szerkesztő az utószóban felteszi magának-nekünk a kérdést: mi jut elsőnek az eszünkbe, amikor Vencser László könyvének utolsó lapjához értünk. Varga Gabriella megválaszolja magának a kérdést, én a magam válaszát a szerző szavaira bízom. A szerzőre, aki fáradhatatlan, töretlen hittel és energiával jár-kezel a világban, hétmérföldes léptekkel hódítja meg a magyar lelki haza legeldugottabb területeit is, és mint élő bizonyág tanítja az Istenbe vetett hit erejét. “A hívó ember boldog ember”, mondja, “mert életében jelen van Isten”.

Tisztelt Elnök Úr!

Nagy öröm számunkra – s számomra mint az erkölcszológia művelőjének különösen – a magyar alkotmány módosításának a terve, s a szándék, hogy abban Isten neve és a keresztény fogalom is helyet kap. Ezzel Magyarország jelét adja önmaga megbecsülésének, és a figyelmet ráirányítja államiságának eredetére, Nyugathoz, Rómához való tartozásunkra. Köszönjük Elnök Úrnak a készülőkormány keresztény-nemzeti alapokra helyezése iránti elkötelezettségét. Külön köszönöm a kettős állampolgárság, a Nemzeti Összetartozás melletti tanúságtétel törvényét, amelyeket Elnök Úr házelnökként írt alá.

Tisztelt Elnök Úr!

Biztosítom afelől, hogy az ausztriai katolikus egyház – de ez elmondható a többi felekezetről is –, a magyar lelkészek, de mint az Idegennyelvű Katolikus Lelkészségek igazgatója magam is mindent megteszünk azért, hogy szolgálatunk által itt a szórványban élő magyarok az össznemzet tagjaiként, az itteni társadalomban és egyházban magukat otthon érezve magyarságukban, nyelvükben és kultúrájukban a nehézségek ellenére is megmaradjanak.

Kívánok Elnök Úrnak jó egészséget és erőt munkájához, nemes céljai teljesítéséhez. Kívánom Isten segítségét és életére Isten áldását!...

(Egyház nélkül nincs nemzeti megmaradás - részlet. *Tájékoztató Schmitt Pál köztársasági elnök bécsi átogatásán a Magyar Köztársaság Nagykövetségén, 2010. szept. 7.)*

CZAKÓ GÁBOR

ZSÖMLE ÉS PICÚR

A világ arca leginkább benépesítőire hasonlít. például törökkő leginkább Nádori Gyulára, Rézműves Anteuszra meg Tulipános Fridára és a többiekre. Azon belül pedig a Gyöngyfény utca leginkább a Pitagorasz nevezetű hamuszínű macskára, aki állítólag elmúlt száz éves, és minden környékbeli látta kibelevé, átharapott torokkal, autókeréktől szétlapítva. A Gyöngyfény utcában emelkedhetnek és omolhatnak házak, a hely szelleme marad. Változás akkor lesz, ha Pitagorasz valami gonosz csoda folytán nem épül föl többé amerikai bébi-horror-rajzfilmeket idéző sérüléseiből.

Hogy csak egy példát említsek, a mi kertünk öröknyári kedélye Zsömlétől származott. Az ő szédítő iramodásaitól, melyekkel szinte mindenütt egyszerre volt jelen - ezer hangsúlyú csaholásától, mit ne mondjunk, a személyétől. Úgy élt, ahogy kell, vagy legalábbis kellene: a lét egészét vállalva minden pillanatban, s felelősséget az összes lény iránt, aki őt körülvette. Ha igénytelenebbül akarjuk kifejezni

magunkat, mondhatjuk, hogy kiterjedt társadalmi életet bonyolított. De helyesebb, ha annál maradunk, hogy türelmes és gondos intézkedésekkel javított maga körül a lét romlékony szövetét. Persze tudott szigorú is lenni, különösen a dandy szarkákkal, a rigókkal és a léha verebekkel, melyek szeretnek szelesen portyázni a veteményesben és a bokrok között. Megkülönböztetett figyelemmel bánt a Niggerekkel, a két fekete kandúrral és Dugóval, a nénjével, aki messziről megtévesztésig hasonlított rá. Középről kiderült, hogy bundája parafa dugó színű, vagyis hiányzik belőle annak az árnyalatnak a lelki mélysége, ami a ropogós zsömlét a parafától megkülönbözteti. A leggyöngédebb Picúrral, az óriási, gyámoltalan farkaskutya-lánnyal volt, akít a fekete kandúrok délutánonként végig szoktak hajszolni az Áldomás utcán. A kandúroknak azért kijárt egy kemény, esti torna, ennyi s nem több, mert Zsömlének volt humora.

Kora reggel már heves csókokkal – egymás szájának önfeledt nyalogatásával – köszöntötték egymást a vaskapu rácsán keresztül, majd Picúr megtalálta a módját a benyomulásnak, és akkor először rettenetes étvágyában fölfalta az összes maradékot, kenyérdarabot, miegyebet, hogy energiával föltöltve vethesse bele magát a még rettenetesebb heveségű hancúrozásba. Zsömlével és Dugóval, amíg a kapuhoz nem motorozott a postás, akkor aztán neki a rácsnak!

Zsömlé osztotta be a kertben az időt. Nem egy gép, mint az emberekét például az úgynevezett óra, hanem ő. Így jutott, amennyi kellett játéka, szemlélődésre, alvásra. Az ő dolga az volt, hogy a többieket, akik ezt nem tudták, figyelmeztesse. Mint családfő. Annak született az összes magyarföldi kutyanezetség genetikai hozzájárulásából, pater familiasnak, királynak. Modern szóval talán miniszterelnöknek nevezhetnénk. Én mindenestre őreá szavaznék, és bizonyára még sokan mások is, akik vacsoraidő tájt jártak a kertben. Amíg a népe: Dugó és a Niggerek ettek, addig ő egy falatot se. Ült a teraszon, s a leanderek mellől fölügyelt a rendre – jusson mindenkinek. Soha ételt el nem vett senkitől, noha erősebb volt bármelyik állatnál, és a macskáktól sem félt. Miért is félt volna bármelyikük bárkitől, hisz mindannyian beleszámítottak a nemzetbe?

Szent Mihály napján Zsömlé elveszett. Picúr utána még átugrott pár napig reggelente a vacsoramaradéokra, de semmi hancúr. Dugóval halk köszöntő vakkantást váltott.

Oda a régi szép idők? Az otthon, a kert lelke? Az aranykor? A férfi-princípium? A macskák fújattak Picúrrra, de a kergetőzésnek vége. Unják? Nincs se bíró, se értő közönség?

Egy hét sem telt el, Picúr is eltűnt.

Azt álmodtam, hogy Zsömlé megkerült. Dali volt, selymes, agárszerűen kamasz, virágkoszorút viselt a fején. A lícium-bozótból nyomult elő, mögötte lépegetett hasonlóan fölékesítve Picúr. Bemutatkozott: ő Zsömlé menyasszonya, most mennek az esküvőre.

www.CzakoGabor.hu

Fotó Puskás György: *Behavazva*

<http://www.erdelyimagyarok.com>

MARY SANDOR

THE SEASONS

I will never forget the first time I saw Spring. She was youth and she was beauty, vibrant with the scent of apple blossoms and lilac trees.

And yes, I became a victim to her charms, the freshly blooming gardens and her fields of wildflowers. I danced in her green meadows for the harmonious tune of her song-birds, and waded into her clear and shallow streams. I lay in the bed of her silky new grass and watched above me the bright blue skies she offered. She gave me renewed energy and joy, and I wanted her to be mine forever.

Then I met Summer. Wild, scrumptious, hot Summer. She bedazzled me. The moment I saw her I knew I loved her with all the passion I possessed. She offered me her world and I wanted it, I took it. I wanted her glorious, sun-filled days and her sensuous, intoxicating nights. I wanted her promenade of colourful flowers and her rainbows in the sky. Wanted to bask in her brightness and light, letting her heat storm my heart and carry me to joys yet unknown.

Till Autumn came into my life. She carried within her mature serenity and grace. When I looked at her, all I could see was colours, hues of all kinds that constituted the story of my life. Her sunshine no longer burned me, but it gave me warmth. Her passion turned into gentle joy and an appreciation for the changing scenes of life, and I knew that this is where I wanted to be now. It is her I wanted to be with for as long as I could be, to celebrate my life and look back on my memories together, her and I. But one day she was no longer. Her trees were barren, the dying leaves scattered on the ground and she herself was encrusted in frost.

And I encountered Winter. She was beautiful also, and while she had my admiration, I could never love her frozen beauty. Her world was pristine, but colourless. A white blanket of snow covered everything nature created. Her harsh winds were fearsome and her fury created blinding storms. I hid from her cajoling whisper: "Come, let's play. Let's build ice castles and make snowmen, let's go to skate and ski. Let's have fun in my snow." No, I could not, for I feared her, I wanted her gone. And soon the old year turned into new, and one day the Sun smiled upon her, making her mellow and mild. She lost her rigid power and as she melted into oblivion, she whispered to me once more: "Never mind my demise, uncooperative friend. Look ahead instead. You see Spring is coming back, she is just around the corner."

És találkoztam a Téllel. Gyönyörű volt ő is, és bár csodáltam, soha nem tudtam igazán megszeretni fagyba merevedett szépségét. Noha az ő világa ősidők óta való, ám színtelen. Fehér terítőként hóval borít be mindent, amit a természet alkotott. Vad szelei félelmetesek, vakító viharokat okozók. Elbújtam suttogó csalogatásai előtt: "Jer, játssz velem! Gyere, építsünk jégvárakat és hőembereket, menjünk síelni és szánkózni. Szórakozzunk együtt az én csodálatos havas világomban."

JOHN MISKA

SHE IS A FRIEND OF OURS

(In memory of 1956)

Out of Hungary is the title of Carol Wootton's book to have reached the market last year. A selection of the Victoria-based author's book contains short stories, essays and memoirs, published by Towner Publishers. The attractive collection, its cover pages representing the red-white-green Hungarian national tricolor, complete with an 19th century American postal stamp in memory of Louis Kossuth, "Champion of Liberty", also includes excerpts from other guest authors, including Stephan Sisa (The Spirit of Hungary), Adrienne Watt ("The Sopron Factor"), Bernie Lucht ("Albert Szent-Györgyi"), Maureen McTeer ("In My Own Name"), and Anna Porter (The Storyteller).

One of the volume's memorable pieces is Dr. Wootton's memoir relating to György Ciffra's unforgettable piano concert in Vienna that contributed to the young student's of music become a friend of Hungarians. Carol, an aspiring pianist, had studied music in London and Vienna. She had stationed at the latter when Hungarian refugees poured into neighbouring Austria. She was so moved by the sight of the helpless people that had decided to give up her studies at the Academy of Music and work as a volunteer in the refugee camps. Most touching in the collection is her story "Wien 1956" when Helen, the author's prototype, changes careers in favour of humanitarian work. The volume contains a clipping from the local Times newspaper, informing that Carol's parents had initiated a campaign, in honour of Carol, to support Hungarian refugees. Today, Victoria has a sizeable community of Hungarians. The short story in itself is a literary master piece, the original story placed within a frame that brings it up-to-date. It was originally published in Ms. Wootton's The Page Turner and other Stories. Her essay about Géza Anda comes from Carol's book, Singing Masters of My Soul. The next story, "Herr H." was published in her Preening Clefs. It is about Countess Márta, a 1956 refugee, who became a lasting friend of the author's.

Carol informed me that the program on Géza Anda was prepared for the Canadian Broadcasting Corporation and presented on May 9, 1961 as part of the Masters of the Keyboard series. It also appeared in Singing-Masters of My Soul (published by Towner / Trafford in 1999), Carol Wootton was born and raised in Victoria. This is where she has retired and is living with her sister in lovely Oak Bay. After parting with her ardent desire of becoming a concert pianist, Carol has taught English literature and creative writing at UVIC and at American universities. Talking to her over the telephone, she informed me that Hungarian musicians and refugees helped her become a friend of Hungarians. Over the years, I have authored a series of biographies about such people as the Hon. J.W. Pickersgill and Watson Kirkconnell. It is good to have Carol Wootton amongst them.

SZÉKELY IMRE

PÉCSETT JÁRTAM - BESZÁMOLÓ

Pécs 2010-ben Európa Kulturális Fővárosa - Pécs 2010 EUROPEAN CAPITAL OF CULTURE. A város meghívására 31 alkotásomból önálló grafikai kiállítást rendeztem az Origo-Házban szeptember 10. és október 3. között.

Az alkotásaimat ott is hagytam a szervezőknek. A képeim árából nevemben egy Művészeti Alapítványt hoztunk létre, amelyet a művészet és a kultúra támogatására szántunk.

Pécs elismerő oklevéllel köszönte meg a tárlatot és nagyköveti rangot adományozott nekem a magyar kultúra terjesztéséért.

A tárlat megnyitása után Mayer Mihály megyés püspök úr fogadott irodájában és áldását adta rám.

About the Artist

Imre Székely is a Hungarian born Canadian graphic artist, residing in Victoria, British Columbia, Canada. He came to Canada in 1988.

He specializes in cuts and engravings. Within this realm his forte is Lino-cut/ Monotype creations. He uses gentle, harmonious forms and lines, boldly exploring the many possibilities that these two techniques have to offer.

www.szekelygallery.com

Hadd szóljak néhány szót a kiállított munkáimról.

Elvittem a Barack Obama úrnak, az Amerikai Egyesült Államok elnökének készített alkotásom hitelesített másodpéldányát, amelyet abból az alkalomból készítettem, hogy az elnök úr 2009-ben megkapta a Nobel Békédíjat. A kép eredeti példányát személyesen szeretném átnyújtani Barack Obamának elnöknek a Fehér Házban egy kísérő levéllel együtt, amelyben munkássága iránti tiszteletemet fejezem ki.

A "Homage to Pécs" - Tisztelet Pécsnek című, itt látható képet Európa kulturális fővárosának dedikáltam, amelyet Dr. Páva Zsolt, Pécs megyei jogú város polgármestere vett át tőlem és mondott köszönetet a város nevében is.

Kiállítottam a híres ABBÁ PATER című alkotásom hitelesített példányát is, amelyet abból az alkalomból alkottam, hogy 1999-ben II. János Pál pápának hasonló címmel megjelent egy CD lemeze. Mint tudjuk, ezen Öszentsége megzenésített vallási imái és énekei hallhatók. Az eredeti képet 1999 októberében a Vatikánban személyes Audiencián vette át tőlem a Szentatya, amikor köszönete és elismerése jeléül személyesen apostoli áldását adta rám és köszönő levelében megírta, hogy imádkozik értem.

We have Faith in You - B. Obama amerikai elnöknek készített grafika

Székely Imre grafikusművész 1988 óta él Kanada nyugati részén, a festői szépségű Victoria, B.C. városban.

KOR GABLE (NAGY ZOLI)

WE'VE COME A LONG WAY The Growth of Victoria's Cultural Centre

I walked in, went upstairs and turned the corner. There they were, the gathering of Hungarians for the official opening of their brand new cultural centre. That was in 2005.

I didn't know anyone. I was new and went more out of curiosity to see what the Hungarians have done here in Victoria. Before I knew it, Fazekas Jóska pressed his Sony camcorder into my hands and asked if I would tape the event for him. I accepted – and that became the first DVD I ever made for the Society. As the first year passed, I taped a lot of events that took place, from visiting artists, singers and musicians from Hungary to various commemorations and local groups playing for our suppers and dances. Then the first New Year was upon us, and Fias Gyuri asked if I could put something together for a New Year's Party – and thus, "Kor Gable, the One Man Band" was born. Fias Gyuri, Soros Tina and I put on the very first in-house show in our Centre. Needless to say, it was a shining success. Even though attendance was shy of a full house, those that were there were quite surprised at – and very entertained by – what we had done. Little did we know then that in time this would become the "drawing card" that would eventually pack the Centre to where we'd have to turn people away – something the original members never thought would ever happen. Back then, our self-entertainment consisted of an A Cappella Choir, singing folk songs and struggling to do it in three- and four-part harmony, and the occasional appearance of the very talented Búzavirág Dancers. Aside from that, there wasn't much novelty. But slowly and imperceptibly, things were shifting. Fias Gyuri took over the choir and started spicing things up. With a wider eclectic taste in music, both in Hungarian and in English, and a good sense of what our membership likes and wants, he started introducing 'variety' into our performances – a little of everything for everyone.

He found or created backing music (Karaoke tracks) so the choir wouldn't have to sing alone – A cappella is hard even for a professional. He carefully picked material the choir could learn quickly and sing easily – and forget contra-point syncopation and two- three- and four-part harmonies. He chose songs and musical pieces that would appeal to young and old alike, added comedy skits, humorous poetry readings, a joke-telling MC, and thus, created what we can now affectionately call "The George Fias Variety Show" – Ed Sullivan, move over!

In the last while, the Centre has enjoyed full house attendance, and our shows are not only different every time, yielding a surprise twist, but also keep getting better. Our Centre is no longer a place where we come together when we have nothing better to do. It is becoming a place of excitement and fun, of growth and development; a place where

we now look forward to going, eager to see what will happen next. And thus, the Hungarian Society of Victoria has become the envy of other groups, and some are seeing us as a "model" society. Not that we haven't had our challenges with unity, personality differences, and holding onto our membership. But often, it only takes one person to make a difference; to start something new, something good, which lights a fire under everyone else and sets a new course. It takes someone with a bit of vision, the ability to lead, and the willingness to do the work required. This is what Gyuri brings to the table. Active from the moment he became part of our membership, he has become a catalyst that not only brought us closer together, but also continues to inspire us in new directions toward greater self-expression and personal growth. We may be aging, and some of us are retired, but it is never too late to learn something new, and one is never too old to feel young again. As a participant in the "team" that Gyuri built, I have been surprised time and again at the hidden talents that have emerged from some of our 'quieter' members. Everyone has talent. But many people are shy about it. Gyuri has the ability to bring it out, to inspire confidence, to pull the best out of everyone around him. But as much as Gyuri does, equal kudos go to everyone else involved because without them, he wouldn't have a show to produce. He may be the director and conductor, but the rest of the team puts heart and soul into every show as well. The dynamic that has evolved is one where everyone just pitches in and gives the best of themselves – this is real cooperation and unity.

And it all works because the energy is always positive. Gyuri makes sure that everyone feels good about themselves and about what they do, even if it is not perfect. So what if we're all a bit out of tune? What if we dance a little out of step? What if we trip all over our words or stumble all over our lines? It is more important that we enjoy ourselves and have a good time than to nit-pick over every little mistake and try to be perfect. Yet ironically, the singing has improved, the acts have gotten better, and the shows are unlike anything we've had at the Centre even with visiting "professional" acts. And more important than that is the higher energy level, the enthusiasm and sheer joy that is permeating the Centre and bonding our members together.

Who knows? We jokingly say that soon we'll have to kick out our neighbor and take over his place to enlarge our seating capacity – don't laugh... If we keep on going this way, it may just become a reality!

BÁCSALMÁSI ISTVÁN

AMSZTERDÁMTÓL BUDAPESTIG

Hajnali négykor jött értünk unokaöcsénk, hogy kivigyen a ferihegyi repülőtérre. Ilyen korán reggel még Budapest sem néz ki jól. A repülőtérre vezető utak noha kissé jobbak, mint három évvel ezelőtt, de a zöreje és a rázóadások nem segítettek a hangulaton. Amikor megérkeztünk, az épület belül patyolattiszta volt, szépen kivilágítva, de rajtunk és még néhány utason kívül egy lélek sem volt sehhol. A táblák tanúsága szerint a British Airways első gépe a meghirdetett időben repül majd Londonba. Egyenruhás angolok azonban sehhol sem láthatók. Mintha valami öntudatzavar volna errefelé. Nemzetközi út Budapest-London vagy csak Európán, „egy országon” belül értendő? Az utasok kezelése három órával vagy csak másfél órával az indulás előtt történik? A személyzet az utóbbi szerint, az utasok az előbbi rend szerint sorakoznak. A szükségtelen várakozás hajnali négykor nem kellemes. Mindenesetre, ha a személyzet is előbb jött volna, bizonyára időben indultunk volna Londonba...

A túra kezdete, azaz szeptember 19. sokunk számára az érkezést jelentette. Ausztráliából, Új Zélandból, az Amerikai Egyesült Államokból és Kanadából, tehát az angolul beszélő országok egy részéből az Avalon Társaság 127 méter hosszú, 88 szobával rendelkező, költői nevű hajójára a „Poetry”-re szálltunk fel. A bejelentkezés végére minden szoba foglalt is lett: 176 utas a 43 fős személyzet mellett.

A gyülekező társaság az összeillők igyekezetével tömörült az első közös délutáni ismerkedésre. Néhányan még az első nap megnéztük Amsterdam egyik közeli, érdekesnek ígérkező külterületét, állítólag a világ egyik legrégebbi ipari negyedét, hogy láthassuk az ezerből megmaradt és ma is használt néhányat a kilenc szélmalomból, ami Hollandiát gazdaggá és világhatalommá tette. A szélmalom látványa és az idegenvezetők magyarázata nagyon érdekessé tette ezt a rövid látogatást.

Számomra ez volt az első példa, amelyből megismertem a helyi idegenvezetők rendszerét, ami kellemes és jó hangulatú benyomást tett rám a látottak mellett, és amire nagy szükség volt a sokszor igen kényes történelmi témák beiktatásához. Az elbeszélések hangsúlyozták - nem bántó, hanem inkább alázatos büszkeséggel -, hogy a festékanyagot tartalmazó kövek összezúzása és hajóépítésre alkalmas fának szélmalomokkal való fűrészelése tette Hollandiát gazdaggá és világhatalommá. Valóban alázatosnak tűnt a kifejtése annak, hogy a hatalom nem hagyta el Hollandiát még az angolokkal folytatott, vesztes háborúk ellenére sem, mert a pénz, a vagyon értékében való gyakorlati hit Hollandiában erősebb volt, mint a hit a különböző vallások gyakorlásában. Az adott példák humora érthetővé tette a mondottakat. Másnap, szeptember 20-án a csatornák rendszeres közlekedési hajóin ismerkedtünk a város képével és utána nagy várakozással és kellemes érzéssel néztünk a Köln felé vezető rajnai hajózás elé.

Mivel a Poetry közel a gyönyörű város közepéhez köthetett ki, a szeptember 21-i városnézés még azok számára is újszerű és felemelő volt, akik ismerték Köln városát. A kikötőben is alig húsz percre voltunk a Dómtól, amelynek csodálatosan szép gótikus belseje éppen olyan friss és lenyűgöző volt, a színes üvegablakok fényképezése pedig éppen olyan izgalmas, idegesítő és sikertelen, mint amire emlékeztem. Most is végighallgattuk a helyi idegenvezetők ismertetését a város, a környék történetéről és művészetéről. Az öreg városrész, a városháza, a Judenstrasse, a piactér jó része az új ásatások miatt feldúlt volt, de így sem vesztek semmit szépségükből, sem jellegzetességükből.

Kastély a Rajna fölött

Szeptember 22-én értünk a Rajna ezer kilométeres völgyének ahhoz a nyolcvan-száz kilométer hosszú és sokat ígérő szakaszához, amelynek szépsége lenyűgözött mindenkit. Az idők folyamán megrokkant sok vár felújítása visszaadta ezeknek az épületeknek igazi rendeltetését is, az ember alkotta szépség hozzájárulását a természeti szépségekhez. Noha ez a része a folyónak már jó kétezere éve hajózott, a gőzhajók megjelenése után, talán 1825 körül szabályozott Rajna békésebbé, biztosabbá vált a hajózás számára. Sajnos, az idő meglehetősen borús, ködös volt, így a Rajna völgye nem mutatta meg nekünk sem teljes szépségét, sem a borvidék teljes gazdagságát. A híres és felújított várak

és várromok közül csak egyik-másik volt látható, és meg kellett elégednünk az önvigasztaló, a formákat csak sejtető szépséggel, ami elénk tárult. Lorelei költői legendája Heine leírásában világosabb volt emlékezetünkben, mint szemünk előtt a ködbe takart szikla szépsége. Szerencsénkre a rómaiak kevésbé találhattak volna szebb és jobb helyet szőlők és boraik termelésére. A hegyoldalak és az alacsonyabb részek szőlősorai még a ködben is szépen díszítették a Rajnát, bizonyítva azt az emberi munkát, ami nélkül ennek a borvidéknek sem szépsége, sem gazdagsága nem lehetne olyan, mint amit láttunk. Rüdeshim városa is beleillett ebbe a szépségbe utcáival, épületeivel, múzeumaival (bor és zene) és vendéglátásával: a látogatókkal brandy alapú kávét ízleltek.

Rüdeshim és később Miltenberg félig fából épített és gerendákkal tömören díszített házaiban való gyönyörködés után a következő városlátogatás állomása Würzburg volt szeptember 24-én, majd 25-én Bamberg, 26-án pedig Nürnberg következett. Ez volt az egyetlen két napos időszak, amikor esett és ez kissé megnehezítette az idegenvezetők munkáját. Nürnberg, a város, ahol a hitleri események különösen élesen vésődtek a helyi történelembe és az idegenvezetők magatartása is mintha alkalmazkodott volna a helyzethez, amikor az annyira embertelen történelmi eseményekről beszéltek. Én mindenütt, minden szóra különösen figyeltem, mérlegeltem az esetleges ítéletet vagy felmentést. Amit itt írok, az minden német és osztrák város idegenvezetőjére vonatkozik.

Dürer tér Nürnbergben

Általában mindenütt látszott a törekvés a történelmi igazság elismerésére. A zsidókérdés embertelenségei, a háborús gyötrelmek okozása és elviselése mindenütt szóba került és noha egyéni különbségek mindenütt voltak, az egyének, többen történészek és volt tanárok, hűek maradtak a történelemhez. Ez éppen olyan világos volt a vallásos emlékek, templomok, a keresztény múlt felemlítésében is. Ha ma ők és nem Brüsszel kinevezettjei uralkodnának, Európa keresztény múltja és jelene között nem volna a látható szakadék. Nürnbergben világos volt még az is, hogy Dürer házai, múzeuma, tere és szobra segítettek megőrizni, az ellenséges hitleri politika ellenére, azt a hatást, amit a renaissance e nagy művésze a városra és az egész német

kultúrára kifejtett.

Nürnbergnél tulajdonképpen elértük a Maine-Danube kanálist, amely magában foglalja az európai vízválasztót - Continental Divide - és a hozzá vezető gátakat... ..

A következő napon, szeptember 27-én Regensburgban ébredtünk fel és élveztük annak a városnak különlegességét, amelynek régi, történelmi részét az UNESCO "Old Heritage Site"-nak nyilvánított azért, mert ma is legalább 1300, a középkorban vagy még előbb emelt épület áll a város belső részében. Milyen jó lett volna ilyen történelmű Budapesten élni! Regensburg pótolta az időjárás okozta kellemetlenséget a rajnai kastélyok megtekintésénél. Itt a történelmi városrészben legalább 22-25 kastély látható kisebb-nagyobb toronnyal támasztva, védve, büszkélkedve a gazdagságával...

Amsterdam után most elmondhatjuk, hogy hivatalosan is a büszkélkedés városában vagyunk és így érthető lehet az is, hogy mi, magyarok, szintén a büszkén nézünk szét akár magunk körül is. Amiről itt most szó van az, hogy mennyi magyar személyzete is van a Poetry-nek? Az utazási iroda felvilágosításából már Torontóban megtudtuk, hogy a hajónk műsorának, a pontos időre beosztott előadásoknak, városnézéseknek, a rendezéseknek a felelőse magyar nevű, magyar származású úr. Rajta kívül azonban a 43 személyzet között tizenöt magyar is található. Mi azokat, akik kapcsolatba kerülhettek az utasokkal, mindegyiküket meg is ismertük. Büszké is voltunk ezekre a hazai fiatal nőkre és férfiakra, némelyik még igazán fiatal, gyerekes arcvonással. Angol nyelvtudásuk kitűnő volt, modoruk tökéletes, kézségesek és kedvesek voltak. Fizetésük, a bevallások szerint, három-ötszöröse annak, amit odahaza kaphatnának. Igaz, a hosszú munkaidőről, a szolgálatuk nehézségeiről már nem beszéltek olyan melegen. Mi minden lehetőséget megragadtunk, hogy amikor csak lehetett, beszélhessünk velük és megismerhessük őket. Egyben élvezhettük így a magyar nyelv használatát is.

Regensburg után, szeptember 28-án Passaubába jutottunk. Itt legalább két érdekes látnivalóról kell megemlékezni. Az egyik a három folyó, a Duna, az Inn és az Ilz torkolata a város Linz felé néző végén.

Passau Bavaria Velencéje, mondják a városiak, ami annyiban igaz, amennyiben a város megtartotta barokk látszatát. Ez nagyjában így is van. A másik érdekesség magyar vonatkozású, és igen korai eredetű, mivel itt a romanesque Holy Cross templom sírkamrájában van eltemetve Gizella királynénk. Ahogy hajónk elhagyta Passaut, elhagyta Németországot is és Linznél Ausztriába értünk. Linz Ausztria egyik legfontosabb ipari központja most, mégis könnyebb a szépséges Wachau völgyéről írni, amely a Dunának itteni része és ahol az itt-ott felbukkanó kastélyok, templomok, szőlősorok vagy barackligetek az idők folyamán olyan szépséget adtak ennek a vidéknek, amelyet Melk bencés kolostora, mérete, lelkülete még inkább lenyűgözővé tett. Melk igen kicsi helység, amint mondták, talán alig kétszáz

lakossal, de a kolostor több látványt nyújt a látogatóknak, mint egy nagyobb város. Az apátság uralja a városra néző hegy oldalát, amely egyébként Európa egyik legnagyobb kolostora. Jó volt hallani, hogy az itteni bencések és a pannonhalmi apátság között, az utóbbi alapítása, felépítése óta, mindig is voltak kapcsolatok.

Szeptember 29-én délután továbbsiklott a hajónk Dürnstein felé, ahol a város Dunáról látható és a folyó mentén hosszan elhúzódó arculatának egyik legszebb látványossága a templom kék-fehér tornya. Dürnstein Wachau völgyének a gyöngyszeme, mondják a város lakói, és feltehető, hogy egykori híres foglyának, Richard the Lionheart-nak is tetszett már 1192-93-ban.

Szeptember 30-án értük el Bécset. Majdnem azt írtam, „végre”. Ahogy közeledtünk Magyarország felé, mintha siettettük volna hajónkat, amely addig, úgy éreztük, túl gyorsan ment. Pedig a közbeeső részek a Dunán, elsősorban Vienna és Bratislava nem voltak unalmas vagy szürke állomások. Bécset többször láttuk az elmúlt évtizedekben. Innsbruck előtt rövid időre menedéket is adott szökésünk után. És most is éppen olyan szépnek láttuk, mint azelőtt.

Október elsején értük el Bratislavát - ugyan a Pozsony még most is ismertebb név a mostani Szlovákia fővárosának. Bratislavát azelőtt csak egy dunai hajóról láttuk, ami csak pár rövid percig tartott, s ez volt az első alkalmunk legalább néhány órás látogatásra. Egy fájdalmas történelmi időszak emléke elevenedett meg az egykori magyar koronázó városban. A busz-túra talán másfél órát tartott és utána kicsit többet a gyalogtúra. Ahogy megálltunk Pázmány Péter hercegprímásunk palotája előtt, én természetesen vártam nevének említését is. A különböző fontos épületek, iskolák, könyvtárak megemlézése el is hangzott szinte hiány nélkül a történelemben gazdag utca bejáratánál. A híres magyar jezsuita, a magyar bíboros neve azonban nem. Semmilyen vonatkozásban! Ez az elhallgatás különösen felhívta a figyelmünket a történelem fontosságára, pontosságára, főleg ahogy azt most itt Szlovákiában néhány idegenvezető éreztette.

Pázmány Péter bíboros, Pozsonyban alapította a nagyszombati katolikus egyetemet 1635-ben. Utastársaim is bizonyára értékelték volna, ha megtudják, hogy az egyetem akkor része lett a már működő elemi és középiskolának és hozzájuk csatlakozva egészítette ki a kor szükséges tanulmányait. Sőt joggal meg lehetett volna állapítani azt is ott, Bratislava öreg utcáján állva, hogy az akkori tanári kar, minden iskolai fokon, a német, szlovák, horvát és magyar nemzetiségű tanárok sorából került ki és mindannyian latinul tanítottak. Azt ugyan többször is hallottuk, hogy ezen a területen szláv törzsek éltek a magyarok bejövetele előtt, de arról nem hallottunk, hogy véget is ért volna valaha azoknak a szlávoknak uralma. Értesültünk arról is, hogy a Monarchia elfoglalta ezt a többnyelvű országot. Ugyanígy maradt el több kisebb-nagyobb változás megemlézése a Szt. Martin katedrálisban is, ahol röviddel a túra befejezése előtt

még megcsodálhattuk a templom szépségei mellett Szt. István király koronájának hatalmas, most kijavított mását, amelyik eredeti helyére, a toronyba való visszaállításra várt és emlékeztetett a városnak a török hódoltság idején játszott szerepére. Nehéz gondok, de reméljük, hogy Bratislavában is, a Pozsonyra emlékezőkben is a valóság, a nyíltság és az igazság segíti majd mindegyikünket megoldani a jelen közös problémáit. Érthető, miért éreztük úgy, hogy Bratislava idegenvezetői nem mutatkoztak be olyan jól, mint a holland, német vagy osztrák társaik.

Sajnos, október 2-án reggel értünk csak Budapestre és mást nem is láthattunk a magyar Dunából és partjából Pozsony után, mint már fővárosunknak a nemzetközi kikötőből látható részeit. Mi is csak akkor hagytuk el a hajót, mint a többiek és bizonyos mértékig az idegenvezetők szemüvegén keresztül igyekeztünk végignézni a város nevezetességeit. Ez is az egyik „első” volt ezen az úton. Ha mi választottuk volna az autóbuszban bejárt részeket, talán mi máshova mentünk volna, nem Erzsébet-város még mindig elhanyagolt utcáiba, de ez lehet az értékekben eltérő véleménykülönbség. A Hősök terétől a Belvárosba, majd fel a Várba vezető részekben azonban nagyon hiányzott a sok, az utakon és tereken látható értékes és gyönyörű szobornak felemlítése és feltűnő volt a csend templomainkról, a kereszténységgel való történelmi kapcsolatainkról vagy arról a küzdelemlről, amelyet Mindszenty bíboros folytatott a kommunizmus ellen. Pedig mindezekről jogos és nem hamis büszkeséggel lehetett volna beszélni. Sajnálatos volt, hogy Budapesten kevesebbet vagy semmit nem hallottunk mindarról, amit Torontóban vagy más részein a világnak olyan jól ismernek és hálával is emlékeznek rá mindenütt, ahol még élnek magyarok. Örömmel hallottuk azonban a szépen beszélt angol nyelvet a magyar idegenvezetők ajkáról.

Mi még tíz napot töltöttünk odahaza, főleg Budapest, Balatonfüred és Szeged szépségeiben gyönyörködve, találkozhattunk mindazokkal a rokonokkal és jó barátokkal, akik annyi jót tettek értünk biztosítva, hogy eljuthassunk a tervezett vagy csak remélt helyekre. De a mezőberényiekkel, békéscsabaiakkal is eltölthettünk legalább egy felejthetetlen napot és voltunk Szabadkán, Palicson, Bácsszőlősen és Újvidéken is. Volt mit néznünk mindenütt és megköszönhattuk a kapott szeretetet. De boldogan jöttünk vissza, hogy készülhessünk meglátogatni elindulásunkkor született és még nem látott ötödik dédunokánkat.

SZÉKELY MELINDA

**VÉGVÁRI SZOLGÁLAT – MAGYAR SZÍNHÁZ
LOS ANGELESBEN**

Két év szünet után idén ismét bemutatót tart a kaliforniai magyarok állandó színháza, a Los Angeles-i Thália Stúdió Magyar Színkör. A társulat alapítójának, Óss Enikőnek rendezésében mutatják be 2011. március 5-én a Madrid Színházban Heltai Jenő Hyppolyt a lakáj című komédiáját.

A Thália Stúdió alapítása az Erdélyben, Marosvásárhelyen végzett színész házaspár, Óss Enikő és Varga Tibor nevéhez fűződik, akiknek művészi pályája Nagyváradon kezdődött, majd 1977-ben az Amerikai Egyesült Államokban, Los Angelesben telepedtek le. A számukra teljesen ismeretlen világban először megélhetésüket kellett megteremteniük. Enikő kozmetikusként dolgozott, Tibor jó nevű borász lett. Nemsokára házat vásároltak Los Angeles egyik elegáns kerületében és két fiúk született. Élénk társadalmi életet éltek, és kisvártatva a város magyar kolóniájának vezető egyéniségei lettek. Ám az igazi színész a lelke mélyén soha nem mondhat le a színházról... Különösen akkor, ha igény van rá. A Los Angeles-i magyar közösség pedig vágyott az anyanyelvű szórakozásra, a magyar kultúrára.

Borvető János vezetésével akkoriban javarészt amatőrökből álló magyar szintársulat működött a városban. Az együttes vezetőjének rendezésében 1986-ban Katona József Bánk bán c. műsorát tűzték műsorra, és Melinda szerepére Borvető János Óss Enikőt kérte fel.

Így kezdődött.

A Wilshire Ebel színházban megtartott előadás után nemsokára Borvető János nyugdíjba vonult. Óss Enikő és Varga Tibor azonban már nem tudott többé ellenállni Thália csábításának.

Óss Enikő

A régi társulat profi és amatőr tagjaival, valamint újabb állandó tagok csatlakoztatásával, illetve Szemethy Péter és Szemethy Mária közreműködésével megalapították a Thália Stúdió Los Angeles-i Magyar Színkört, amelyet majd 22 évig sikerrel vezettek. Rendeztek, szöveget tanítottak és tanultak, jelmezt varrtak, díszletet készítettek és szállítottak, szponzorokat szereztek, jegyeket nyomtattak és közönséget toboroztak.

A társulat évente egy vagy két előadást mutatott be, de ezen kívül verses-zenés összeállításokkal ünnepeltek meg minden március 15-ét és október 23-át. És a világon elsőként szenteltek méltó színpadi megemlékezést a második

világháborúban elhunyt magyar katonáknak: az 1995-ben színre vitt *Gloria Victis – Piavetól a Don kanyarig* című verses összeállítás esedett hőseink, a legyőzöttek drámai emlékműve. Így ápolta a színház a magyar kultúrát és őrizte az idegenbe szakadt magyarság identitástudatát. Az előadásokra mind a szereplők, mind a közönség egyre rendszeresebben magával vitte felnövekvő gyermekeit is – ily módon a Thália Stúdió és művészei hozzájárultak ahhoz, hogy a második generációs magyar emigránsok is megtartották anyanyelvüket és nemzeti érzéseiket, mélyült nemzettudatuk.

Az amerikai magyar színházi életben szokásos közönségcsalogató kabarékön és zenés-táncos komédiákon túl magas művészi színvonalú produkciók is szerepeltek a műsoron. Színre vitték 1987-ben Móricz Zsigmond Nem élhetek muzsikaszó nélkül, 1989-ben Szakonyi Károly Adáshiba című színművét, 2003-ban pedig Örkény István Kulcskeresők c. darabját, ily módon a magyar klasszikus és kortárs drámairodalommal ismertette meg a közönséget.

1992-ben a társulat magas színvonalú, gazdag és változatos tevékenységének köszönhetően Kalifornia állam elismeréseként elnyerte a „non profit” státust, ami állami dotációval (három éven keresztül évi 2000 dollár támogatással) is járt. Túl ezen, valamint a minden előadást kísérő fergeteges közönségsikeren, a Los Angeles-i magyar színház és vezetői művészi munkájuk elismeréseképpen számos díszoklevelet kaptak és különböző kitüntetésekben részesültek.

Ugyancsak művész-színházi sajátosságnak mondható, hogy a Thália Stúdió élő kapcsolatot teremtett a magyarországi, illetve erdélyi magyar színházi élet jeles személyiségeivel. Méghozzá nem a tengeren túli társulatok szokásos eszközével élve – egy-egy híres sztár vendégszereplésre való meghívásával, aki mint „húzónev” bevonzza a közönséget (általában a „könnyű műfaj” valamely produkciójára) – hanem a művészi nivó emelése érdekében inkább rendezőket – a kortárs, modern magyar színház elismert képviselőit – kértek fel munkára, akik új szellemiséget vittek az előadásokba és a magas színvonalat garantálták. Így 1994-ben a nagyváradai rendező, Szombati Gille Ottó vezénylete alatt állították színpadra Zilahy Lajos Fatornyok című darabját, amely az emigráció nagy sorskérdéseivel foglalkozik. 1995-ben pedig az akkor az amerikai magyar konzuli teendőket is ellátó, budapesti színművész, Márton András állította színpadra W. Kolhaase-R. Zimmer Hal négyesben című vígjátékát. Ekkorra a társulat már az erdélyi emigráció profi színészeivel is számolhatott – tagjai között tudhatta például a szintén Marosvásárhelyen végzett Vásárhelyi Katalint.

2000-ben az ezredfordulót a szokásosnál több előadással ünnepelte a társulat: március 26-án Márai Sándor-emlékestet, szeptember 10-én Millenniumi díszelőadást, majd november 5-én Herceg Ferenc Kék róká-ja került színre, amely egyben a Cecil-t alakító Óss Enikő jutalomjátéka is

(Folytatás a 31. oldalon)

RÉTHY MARGIT

NYELVÉBEN ÉLŐ

”Nincs hideg odakint, vacsora előtt még sétálhatunk a parton.”

Úgy sajnálom, hogy nem jegyeztem fel szó szerint, miként hangzik ez a mondat finnül.

Harmadik napja voltunk Montenegróban, egy filmfesztiválon. Phil Kanadából, Arto Finnországból, Julija Ukrajnából, Susan Dél – Afrikából, valamint jómagam, ez volt a mi véletlenszerűen összeverődött kis társaságunk. Az idézett mondat először Phil szájából hangzott el angolul, majd megkért engem és Arto-t, hogy mondjuk el mi is ugyanezt, ki-ki saját anyanyelvén. A hatás leírhatatlan volt. Phil ámulva hallgatta a két – számára teljesen ismeretlen – nyelv szavainak finom gördülését, a két mondat hasonló lejtését, aztán egyenként összehasonlította a szavakat... no igen, most már elhiszi, hogy Arto meg én kicsit sem értjük egymás nyelvét, így nem csupán a többiek iránti udvariasságból beszélünk egymással is angolul. Phil aznap este még néhányszor megkért, hogy beszéljek magyarul, én pedig Arany és Ady legszebb dallamú verseiből idéztem neki. Közben lopva lestem, milyen élvezettel hallgatja... (Phil-nek remek zenei hallása van) és azt is megfogadta, hogy majd alaposabban utánanéző a finnugor családfának. Majd kijelentette, hogy szerelmes lett a sokszínű Európába. Ilyenkor mindig rácsodálkozom erre a szépséges ajándéokra. Az anyanyelvre. „Kicsit irigyellek benneteket”, mondta egyszer félig komolyan egy lengyelországi kolléga. „Kevesen vagytok, a világon senki nem beszél a nyelveteket, még csak hasonlót sem, mégis itt vagytok még mindig, a népes nyelvcsaládok szorító ölelésében, mint valami marslakók!”

Aztán ennek ürügyén beszélünk kicsit a magyar kultúráról, meglepett, hogy ismeri például Ady Endre nevét, őt viszont az lepte meg, hogy Ady szülőhelye nincs a mai Magyarország térképén. Arra a kérdésre nem tudtam pontos választ adni, vajon mennyien beszélnek magyarul a világon. 16 – 17 millióan? Vagy kevesebben? Például fogalmam nincs, hány magyar él a tengeren túli országokban, Dél – Afrikától Kanadáig, vagy éppen Ázsiában. Azt sem tudom, hányan és hogyan tudják tovább éltetni az anyanyelvet a teljesen idegen nyelvű környezetben. De sokan megteszik, ezt biztosan tudom.

Az elmúlt nyáron a kanadai Waterloo-ban (Ontario) betévedtünk egy sörfözde boltjába. Brick Brewery, ha jól emlékszem, ez volt a neve. A pultnál a fiatalember épp egy másik vevőt szolgált ki, miközben mi a söröket nézegettük, és halkán beszélgettünk. A 20 év körüli ifjú igazi kereskedő módjára ajánlotta a portékát, majd váratlanul azt mondta: „Fogadjunk, kitalálom, honnan jöttetek. Legyen a tét két üveg sör, itt ez az úr lesz a tanú!” Állt az alku (mindez természetesen angolul zajlott), a férfiak egymás tenyerébe csaptak, majd a pultosfiú széles mosollyal és ékes magyarsággal megszólalt: „Magyarok vagytok!” Még vagy húsz percet időztünk a

boltban (a másik vevő, egy helybéli férfi szemlátomást élvezte a helyzetet, megállapította a fogadás eredményét, aztán diszkréten elköszönt). A fiatalemberrel kiderült, hogy 8 évesen, szüleivel költözött ki Kanadába, Erdélyből. De egy tősgyökeres pesti srácnak is becsületére válna, olyan szépen beszélt magyarul. Azon a nyelven, amelyet szülei úgy másfél évtizeddel ezelőtt gondosan elcsomagoltak, magukkal hoztak, őrzik, ápolják, továbbadják. Azon a nyelven, amelyet azóta jobbára csak odahaza, vagy néha, a torontói magyar közösség rendezvényein gyakorolhatott.

A történetnek itt vége is szakad. Végül négy üveg sörrel távoztunk, amelyet este, a vacsorához ittunk meg, miközben újra felidéztek a találkozást a fiatalemberrel. Aki talán sok más fiatalnál jobban tudja, mekkora kincs az anyanyelv, amely elringat, mesél, zenél, képeket fest elénk, kitölti álmainkat. Amely kultúránk alapja.

Amelytől megfosztani valakit csak akkor lehet, ha ő is úgy akarja.

Őszintén: sör még nekem olyan jól nem esett, mint akkor.

(Megjelent az Erdélyi magyarok a világban honlapján 2010. január 22-én: <http://www.erdelyimagyarok.com>)

Fotó Puskás György: Maros menti ismeretség

<http://www.erdelyimagyarok.com>

A SZENT ANNA-TÓ

Réges-régen élt ezen a vidéken két gazdag ember. Testvérek voltak, de folyton civakodtak egymással. Az egyiknek Büdöskőn volt a vára, a másiknak pedig azon a helyen, ahol ma a Szent Anna-tó látható.

Egyszer egy idegen úr utazott át a vidéken gyönyörű négylovas hintáján, és megszállt pihenni Büdös vár uránál. Annak módfelett megtetszett az idegen hintaja, főként a lovai, s el is határozta, hogy bármi áron megszerzi a lovas hintót.

Mivel a titokzatos idegen nem is akart hallani a vásárról, a gonosz várúr elhatározta, hogy elcsalja tőle a hintót. Kockázni kezdtek, s a várúr addig alattomoskodott, csalt, hogy elnyerte az idegen fogatát. Amint tervét megvalósította, máris áthajtott bátyjához kérkedni, hadd egye a másikat az irigység.

Meg is jegyezte, foghegyről: nem hiszi, hogy a bátyja valaha is ilyen szép fogatra szert tudna tenni. Ez több volt, mint amit a fivér büszkesége elbírt! Azon nyomban fogadást ajánlott: egy napon belül szebb fogattal áll elő! A tét hatalmas volt: a vár és a hozzá tartozó birtokok. Öccse magabiztosan állta a fogadást, és gögösen elhajtott.

Elvakult bátyja ördögi ötletet agyalt ki: összeszedte a vár jobbágyságai közül a nyolc legerősebb hajadont, s azokat

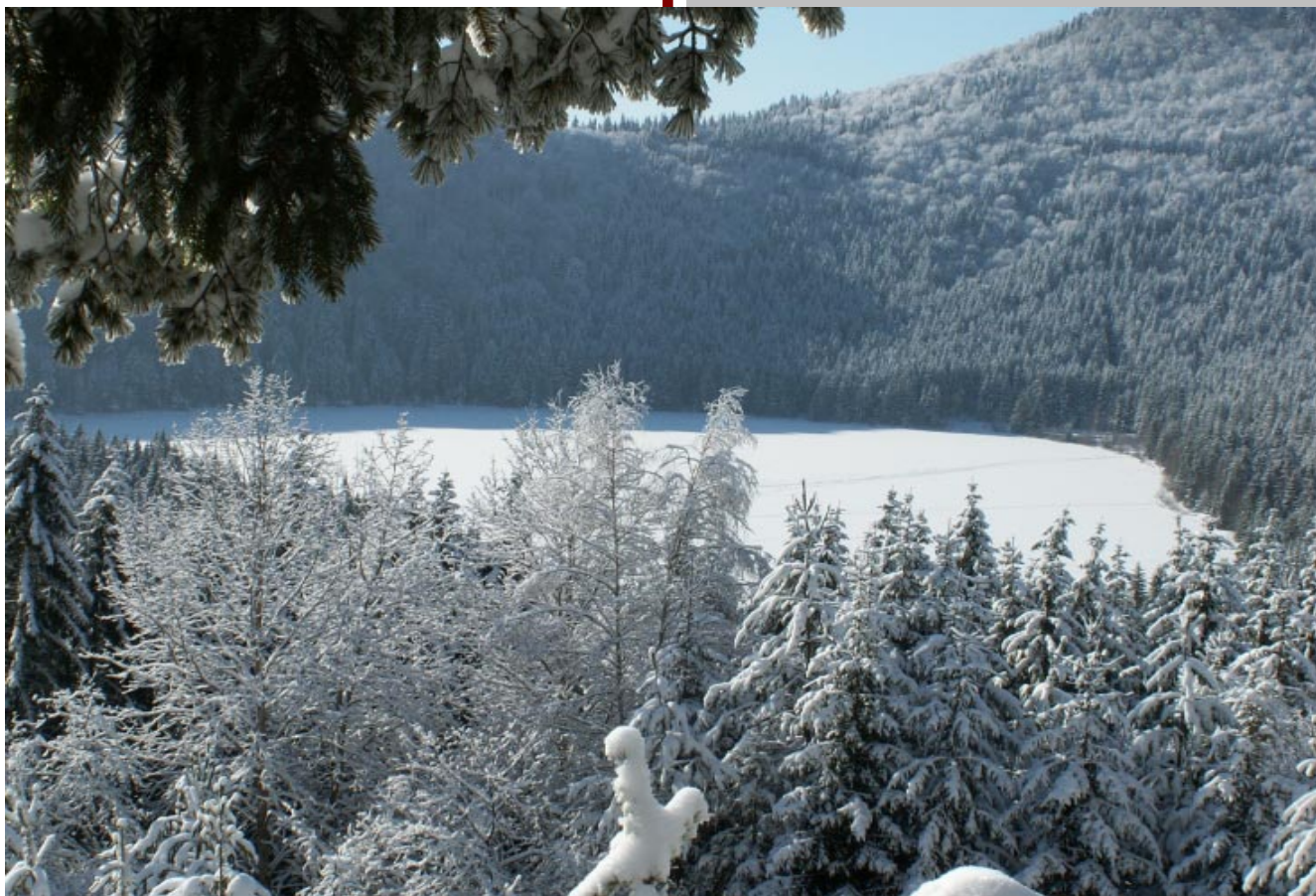
Fotó Lukács Enikő, Kézdivásárhely

Megjelent: <http://www.erdelyimagyarok.com>

fogatta be hintájába. Felpattant a bakra, s mivel a törékeny vállú leányok nem bírták mozdítani a nehéz hintót, mérgesen közéjük csapott. Éppen a legszebbet találta el. Anna feljajdult, és átkot szórt a vár kegyetlen urára. Iszonyú dörgés, földindulás közepette a vár azon nyomban elsüllyedt urával együtt, helyén pedig egy szép tó keletkezett. A szüzek nefelejcsékké változtak, a gonosz várúr pedig rút vízsárkánnyá. Anna pedig a tó védőszentjévé lett, és imája elpusztította a vizet háborgató hatalmas szörnyet.

Egy másik legendatöredék szerint Anna a holdfényes éjszakákon ismét megjelenik a tó felett, majd újra eltűnik a habokban.

„... Erdély legköltőibb helyét láttam. Vannak nagyszerűbb, pompásabb, elragadóbb látványok Erdély tájai közt, de oly magasztos alig lehet több, mint a Szent Anna tava... Háromezer lábnyi magasban a tengerszint felett, körös-körül ezerkétszáz lábnyi magasban a bércek által képzett medencében, vad erdők árnyékában terül el egy gömbölyű, nagyszerű tengerszem, melynek körülete egy negyedrészt mérföldet meghalad. Sima tükörlapja sötétzöld a belenző erdős bércektől, a legnagyobb vihar sem ingatja azt meg, hab sem fodorul rajta. A körülfekvő bércek ideforduló oldalát cser és bükk fedi, míg a tó partján körül roppant fenyők emelkednek, mint egy sötét rámába fogva az ércvilágú vizlátot.” *Jókai Mór*

ILONA MARTONFI

GRANDMOTHER MARISKA

Beyond the Bihar forests,
Carpathian mountains,
wheat fields and peach trees.

There was no flower painted on the cottage door,
where lived a girl old enough to marry.

Farmed-out to peasant family.

Walls hung with hand-woven tapestries.
Icons of wood, tempera.
Mudbrick fireplace. Stone benches.
Weaving loom, bed, table, and chairs.

Grandmother Mariska didn't sew her wedding dress:
Long sleeves fitted with tiny buttons.

The bride who didn't wear a pártá
woven of gold and silk and glass beads.
Embroidered folk costume.
Cashmere skirt worn over many petticoats.
Calla lily and white roses bouquet.

The groom, who didn't "buy" the bride.
Didn't decorate the horses with ribbons.
Didn't load the furniture on a cart:
Dishes and cooking pots, feather pillows.
Sheep and goats. Cows tied behind.

Farewelled by her parents.

Enter her new home carrying bread and salt.

No dancing to accordion with violin,
no wedding song -
cimbalom, and zither.
No wine and plum brandy.

Ludwig, a landowner's son,
would not have married a servant.

Beyond the Bihar forests, in a Magyar village: 1922.

Mariska bore a daughter, Magda.
PEASANT BURIAL, 1940

Black ribbons tied to purple lilac.
The covering of mirrors.

Lament for a great-grandmother -
Washing and dressing her body.

Victoria wears her beaded wedding pártá:
Brocaded skirt, silk blouse, coral necklace.

Laid out in a wooden coffin.
Roses on the embroidered funerary sheet.
Down feather pillow insert with bobbin lace.

The year of the floods on the river Mureş -

A shepherd's flute, droning bagpipes.

Black-kerchiefed women singing a dirge:
Victoria, what have you done now...
we have cleared away the table,
we have put aside the chairs,
we have cleared the hearth....

Tile roof mud-brick adobe house.
Red raspberry of a thorny shrub.
Apricot and peach tree. Chickens' clucking. Geese.

Horse-drawn wagons, village dirt roads.
Carpathian Mountain foothills.

Victoria Varadi, born in Austria-Hungary,
24 December 1872.

Three sons and one daughter.

Catholic of the Byzantine Rite:
Pallbearers carry the casket to the cemetery,

wildflowers and a handful of earth.
- Mournful tolling of the soul-bells.

Fotó Puskás György: Egy öreg fa

RIVER ETCHING, 1947

Beside a railroad track, the old lumberyard,

scattered osier, wild sorrel
clumped on sand dunes.

Rosehip. Shiny brown Kastanien.

Black ink on copper:

Pigtailed Magyar refugee girl of five.

I wear my dandelions in a necklace.

Play with Ida Schwarzkönig.

Twist and bend burr reed and make doll furniture.

Bavarian Forest chalk hills ridge:

Donaustauf river village.

Wood stove and no running water.

Squeaky green water pump.

Windowless kitchen. Three-room barrack.

Potato dumplings filled with blue plum.

Grandmother's sweet and sour red cabbage.

Rye bread. Food rations.

Steel wagon wheels on gravel.

Three horses, Fanny, Piros, and Louisa.

Father sells scrap iron and metals.

- Black ink on copper

Barbed wire fence

surrounds the American Kaserne,

rifle-toting soldiers -

beside a railroad track.

THE BUNDLE

Packed cinemas play newsreels of the fighting: Each day four or five raids of bomber planes. Soviet tanks encircle Budapest. Across rooftops and attics, you see people die. Along narrow cobblestone, phosphorous grenades land in streets. A woman carries a bundle in her arms — She runs; she falls. Red and violet of the sky, acacia trees burning. Specks on black watercolour: blue flowered jug with milk. Grandmother Kisanyuka lives with us. Facing the river, my house, Liszt Ferenc utca 14. A woman carries this bundle: Her dead daughter, Kati.

YARD SALE

Raspberries are ripe now,
wild roses along the fence.

Old village cemetery.

Purple orchid, osier bog.

In a white clapboard house,
mother peeling cucumbers
for *uborka saláta*.

Blue vinyl tablecloth.

Apu, my father's office chair.

Saturday yard sale:

38 Potters Road

Tillsonburg township.

Sand dunes by Lake Erie,

song of cicadas.

A cache of stones.

Price-tagged -

to pay Verhoeve Funeral Home.

Father's oak casket.

Strangers haggle over

apu's chocolatier tools:

White marble board,

copper pots, metal whisk,

handwritten Magyar recipe book.

Rusty rake, spade,

a wheelbarrow, rabbit cages.

Green, four-door sedan

sold to a family with kids.

Magda, who spent 53 years wed to Josef.

Sister says:

"Mother gave away the double bed
to the Mennonites."

A CSOMAG

A harcokról filmsomagok tudósítanak: naponta négyszer vagy ötször bombázó gépek támadásai. Szovjet tankok köröznék Budapest fölött. A háztetők és a padlások fölött, látjuk, hogy pusztulnak az emberek. A keskeny macskaköves utcákra foszforos égő gránátok csapódnak. Egy asszony, karján csomaggal - szalad, elbukik. Vörös és lila az ég, akácfák lángolnak. Pontok villognak a fekete térben: kék virágos tejes korsók. Kisanyuka nagymama velünk lakik. A házam a folyóra néz - Liszt Ferenc utca 14. Egy asszony viszi ezt a csomagot: a kislányát, akit Katinak hívtak.

Ilona Martonfi was born in Budapest, Hungary. *Blue Poppy*, a first book of poems, published with Coracle Press (2009). Coracle chapbook, *Visiting the Ridge* (2004). Poems have appeared in *Vallum*, *Accenti*, *Bibliosofia* (Italy), *The Fiddlehead*, *Serai*, *Poetry Quebec*. Poet, editor, teacher. Founder, producer/host of *The Yellow Door* and *Visual Arts Centre Poetry and Prose Readings*.

CSAPÓ ENDRE

MÉDIA A NEMZET SZOLGÁLATÁBAN¹

Tizennégy éven keresztül toldozgatták-foltozhatták az 1996-os médiatörvényt. A Fidesz kétharmados győzelme kellett ahhoz, hogy olyan médiatörvény kerüljön javaslatba, amelybe beépítetten jelenik meg a nemzet iránti elkötelezettség. A törvénytervezet értelmében a közszolgálati média alkotmányos intézménnyé válna, amelynek felügyeletét egy az Országgyűlés által választott hatóság, és egy független tulajdonosi testület látná el. Ezzel kikerülne a politikai pártok fogságából, azok kormányzati váltakozásából eredő bizonytalanságából. És ami a lényeges „a közszolgálati médiaszolgáltatás céljainak megvalósulása felett az állampolgárok egyes törvényben meghatározott közösségei örködnének”. Ebbe a testületbe egy-egy tagot delegálhat a Magyar Tudományos Akadémia, a Magyar Katolikus Egyház, a Magyarországi Református Egyház, a Magyarországi Evangélikus Egyház, a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége, a Magyar Olimpiai Bizottság, az Országos Rektori Konferencia, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara, a Magyar Köztársaság települési önkormányzatainak szövetségei, illetve szervezetei, a Magyar Köztársaság által elismert nemzeti és etnikai kisebbségek országos önkormányzati szervezetei, a Magyar Köztársasággal szomszédos államokban bejegyzett magyar kulturális szervezetek, valamint a családok érdekeit védő és képviselő, Magyarországon bejegyzett érdekvédelmi szervezetek. Érzékelhetően szélesebb társadalmi képlet, mint amit a politikai pártok tudnak nyújtani.

A Közszolgálati Testület a társadalmi felügyeletet biztosítja a közszolgálati mediaszolgáltatók és a nemzeti hírügynökség felett. A Közszolgálati Testület a közszolgálati érvényesülését folyamatosan figyelemmel kíséri, és szabályozott módon ellenőrzést gyakorol a Magyar Rádió, a Magyar Televízió, a Duna Televízió és a Magyar Távirati Iroda felett, az erre a célra megszerkesztendő kódexben foglaltak végrehajtása kapcsán.

A benyújtott törvényjavaslat a sajtó alapvető jogait kívánja meghatározni. Az előterjesztők a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló javaslat indokolásában úgy fogalmaznak, hogy az új, a jogrendszerben korábban nem létezett „médi alkotmány” közérdekű feladatokat oszt a médiapiac szereplőire, amelyeket összefoglalóan „a közönség jogaiként” határoz meg. Eszerint „mindenkinek joga van arra, hogy megfelelően tájékoztassák a helyi, az országos és az európai közélet ügyeiről, valamint a Magyar Köztársaság polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről”.

A javaslatban szerepel a média tájékoztatási kötelezettsége, valamint a kiegyensúlyozottság követelménye. A fideszes politikusok emellett kitérnek az alkotmányos rend és az emberi jogok tiszteletben tartására vonatkozó előírásokra, a gyűlöletkeltés tilalmára, és az

emberi méltóság védelmére, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi szabályokra, illetve bizonyos reklámkorlátozásokra. A törvényjavaslat a polgári törvénykönyv helyett a sajtószabadságról szóló törvényben kezelné a sajtó-helyreigazítások szabályozását, amelynek új elnevezése válaszadási jog lenne. A törvényjavaslat hatálya valamennyi ma ismert médiumra kiterjed, beleértve a nyomtatott és elektronikus sajtót, illetve az internetes tartalmak egyes szabályozás alá vont részét.

A közszolgálati médiát (MR, MTV, Duna) nem vonják össze, azonban közös felügyeletet kapna. A közmédiumokból közös nonprofit részvénytársaságot alakítanának, azonban szervezetenként továbbra is önállóak maradhatnak. A Magyar Televízió Közalapítványt átalakítanák Közszolgálati Közalapítvánnyá, a többi (Magyar Rádió Közalapítvány, Hungária Televízió Alapítvány és a Magyar Távirati Iroda Tulajdonosi Tanácsadó Testülete) megszüntetnék, feladataikat és vagyonukat az új társaság venné át. Az új Közalapítványt egy kuratórium vezetné, tagjait az Országgyűlés választaná, s tagja lenne az új médiatanács elnöke is. A kuratórium éves beszámolóval tartozna munkáltatójának, az Országgyűlésnek. A hírközlési törvényt úgy módosítanák, hogy abban új meghatározást kapna a felügyelő hatóság, s annak szerepe, feladata is. A neve Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság lenne, amelyet három, önálló hatáskörrel bíró szerv vezetne. Az első a médiatanács elnöke – őt a miniszterelnök nevezné ki kilenc évre, maga a Média- és Hírközlési Hatóság elnöke – őt a miniszterelnök nevezné ki kilenc évre, maga a Média- és Hírközlési Hatóság elnöke, aminek tagjait az Országgyűlés választaná, valamint a hatóság hivatala.

A fideszes képviselők által benyújtott törvényjavaslat szerint valamennyi közszolgálati műsorszolgáltató, valamint az MTI-t irányító vezérigazgató számára kötelezően betartandó Közszolgálati kódex tartalmazná a közszolgálati média és a nemzeti hírügynökség számára előírt pontos feladatokat. A médiát és hírközlést szabályozó egyes törvények módosításáról szóló javaslat szerint megszűnne a jelenlegi formájában a Nemzeti Hírközlési Hatóság (NHH) és Országos Rádió és Televízió Testület (ORTT), összevonásukkal létrejön a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH), amely autonóm államigazgatási szerv,

Béni-Nyerges Olga
Az utolsó előtti szó jogán

Kapható

**Béni Nyerges Olga
AZ UTOLSÓ ELŐTTI SZÓ JOGÁN**

**TORONTÓBAN A PANNÓNIA KÖNYVESBOLTBAN
300 St. Clair Ave. West, Toronto, Ontario
Magyarországon: LÍRA KÖNYVÁRUHÁZAKBAN
FÓKUSZ KÖNYVÁRUHÁZAKBAN**

elnökét a miniszterelnök nevezi ki 9 évre. A jogszabály rögzíti azt is, hogy az Országgyűlés határozatban a Magyar Rádió Közalapítványból, a Magyar Televízió Közalapítványból és a Hungária Televízió Közalapítványból létrehozza a Közszolgálati Közalapítványt. A baloldal, a hazai és a külföldi, egyaránt elítéli a média megszabályozását.

Az EBESZ (Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet) sajtószabadság-képviselője felszólította a magyar kormányt, állítsa le a médiatörvény-tervezetet, és kezdjen nyilvános konzultációkat a szakmai szereplők részvételével a törvénytervezetek módosítása érdekében. „A javasolt törvények nagyfokú aggodalomra adnak okot országuk médiaszabadságát illetően” – írta a sajtószabadság-képviselő, Martonyi János külügyminiszterhez intézett levelében, majd: „Elfogadásuk ahhoz vezethet, hogy az összes műsorszolgáltatást politikai döntéseknek rendelik alá”. Ki tudja, milyen információkra alapozta az EBESZ-tisztviselő ezt a mondatát, amivel szemben pontosan az ellenkezője fog megvalósulni a magyar médiatörvénnyel: kikerül az eddigi pártalkudozások, civódások huzavonás állapotából, és – aminél már demokratikusabb nem is lehetne – mint fentebb felsoroltuk – országos társadalmi szervezetek ellenőrzése alá kerül. Jó is lesz, ha ezzel a törvénnyel tisztességre szorítják a sajtószabadság betyárjait is, de legfőképpen az lesz történelmi eredmény, hogy a közszolgálati médiumok beállnak a nemzeti összetartozás megvalósítása törekvéseibe, aminek mi is részesei akarunk lenni itt Ausztráliában.

MÉSZELY JÓZSEF

FARSANGOLJUNK

Félre tőlem,
unalom!
Kezdődjön
a vigalom.

Szabad a tánc,
bolondulj,
petrezselymet
ne árulj!

Perdülj, bokázz,
oldj kontyot,
most kell rázni
a rongyot!

Farsangoljunk
hat hetet,
míg elűzzük
a telet!

MAGYARNAK LENNI JÓ!**FELHÍVÁS NÉPÜNK MEGSZÁMLÁLÁSÁRA ÉS
ÖNazonosságunk Vállalására**

Az egyesülő Európában újbóli történelmi lehetőség és erkölcsi korparancs, hogy magyarságunk végre magára találjon, és millenáris örökségének folytatásaképpen talpra álljon – remélt jövője érdekében. Biztató jelnek számító keretként tekinthetünk arra a Nemzeti Összetartozásra, melynek Napját a Magyar Országgyűlés nemrégben nyilvánította ki, és 2010. június 4-én, első ízben tartotta meg. Éppen ideje volt a szólásnak és a kiállásnak, melynek rendjén a magyar nemzet – jelképes módon – végérvényesen lezárta a vészterhes XX. századot, és – Trianon gyógyításaképpen – belevághatott a XXI. századba, melynek során részévé válhat a Nemzetek Európájának.

A Trianoni Törvény Tanúságtételében ez áll: „A Magyar Köztársaság Országgyűlése kinyilvánítja, hogy a több állam fennhatósága alá vetett magyarság minden tagja és közössége része az egységes magyar nemzetnek, melynek államhatárok fölötti összetartozása valóság, s egyúttal a magyarok személyes és közösségi önazonosságának meghatározó eleme. Ebből kiindulva az Országgyűlés megerősíti Magyarország elkötelezettségét a magyar nemzet tagjainak és közösségeinek egymással való kapcsolatuk fenntartására és ápolására, és az Európában elfogadott gyakorlatot alapul vevő közösségi autonómia különböző formáira irányuló természetes igényének támogatására.”

Egységes nemzet és közösségi autonómiák – erről szól Európa. Ez Európa. Maurits Coppietersnek, az Európai Szabad Szövetség (EFA) alapítójának mondása szerint: „Légy flamand, hogy európai lehess”. Magyar olvasatban, a nemzeti összetartozás klasszikus költői átfogalmazásában ez a példamondat a következőképpen hangozhatna: „Magyarnak lenni Európában – ez a mi munkánk, és ez nem is kevés.”

Eszmei és lelki tartalmán túlmenően, egy gyakorlati megfontolás is arra sarkall bennünket, hogy magyarságunk vállalását most a „mi munkánk” gyanánt jelöljük meg. 2011-ben a Kárpát-medence több, magyarok lakta országában népszámlálásra kerül sor. Ebben a vonatkozásban a Kárpát-Medencei Magyar Autonómia-Tanács 2010. május 7-i Nyilatkozatában találhatunk eligazítást: „Gondolatban itt áll előttünk a Kárpát-medencei magyarság, területenként különböző sajátos problémákkal, de általában anyagi lehetőségeiben lemaradva, lelkiekben meggyötörve, szétszóratva, alapvető közösségi jogaitól megfosztva, egymás ellen kijátszva, saját oktatásának, kultúrájának, hagyományainak gyakorlásában korlátozva. És előttünk áll a mai Magyarország, ahol a testi, lelki elnyomorodás másféle, nem kevésbé súlyos tünetei tapasztalhatók. Nemzetünk állapotának romlását az elmúlt húsz esztendőben esetenként csak lassítani tudtuk, sorskérdéseink megnyugtató megoldására nem voltunk képesek. Erősödjön önbizalmunk, higgyünk az összefogás és együttműködés erejében, a magyar

tehetségben és alkotóerőben, amely nehéz helyzetekben sokszor megmutatkozott.”

Ebben a hitben erősít meg bennünket a magyar állampolgárság határon túlra való kiterjesztése – ami nemzetpolitikai fordulatként értékelhető, s amely szükséges, de önmagában nem elégséges feltétele annak, hogy nemzetünk talpra álljon.

Legyen világos előttünk: a formális összetartozás – mégha oly erős közjogi végzés is hitelesíti – csak elodázza, de nem állítja meg az utódállamokban élő nemzetrészek beolvadását és elsorvadását. A törvény betűjét meghaladóan: gyökeres szemléletváltásra van szükség.

Hinnünk kell saját erőnkben, hinnünk kell abban, hogy erőink összeadódnak, hinnünk kell abban, hogy – költőóriásunk megfogalmazásában –: a „perc-emberkéik ideje lejárt”. Ady Endre így folytatja: „...építésre készen a kövünk, / Nagyot végezni mégis mi jövőnk. / Nagyot és szépet, emberit s magyart.” Ebben kell hinnünk!

Mert hiába készítünk szórványstratégiát és alakítjuk át a támogatáspolitikát, hiába dolgozunk az egységes, kárpát-medencei magyar gazdasági, kulturális és oktatási térség megteremtésén, ha az Anyaország segítő kezét nem lesz, aki megfogja. Ha „megszámláltatunk és híjával találtatunk”, semmire sem megyünk.

Szülőföldjükön élő, atyáik örökéhez ragaszkodó, erős identitású magyarokra van szükségünk. Önálló és öngazgatásra képes közösségre, sorsuk irányítását saját kezükbe vevő, nemzetük iránt elkötelezett emberekre: Rákóczi Ferenc, Kossuth Lajos és Kós Károly követőire – akik nem mások ellenében, hanem saját népük jövője érdekében szóltak és küzdöttek.

A XXI. század elején ismét esélyt nyertünk egy „rendes – nemzeti – feltámadásra”. Élünk ezzel az eséllyel és lehetőséggel.

Azzal a felhívással fordulunk az egész magyarsághoz, hogy: magától értetődő természetességgel, kétség és zokszó nélkül vállalja önazonosságát!

Arra kérjük egyházainkat és a civil szférát, politikai érdekképviseleteinket és a médiát, hogy a nemzet, a kisebbségbe szakadt magyarság önmagára találását minden lehetséges eszközzel munkálják és támogassák!

Ennek érdekében hozzunk létre olyan széles körű összefogást, amely a társadalom minden területét átfogja. Alkossunk külön stratégiákat a tömbmagyar területek, valamint a szórványvidékek magyarságának minél teljesebb mozgósítására. Diogenész módjára: az utolsó magyart is kutassuk fel. Tudatosítsuk nemzettársainkban a népszámlálás fontosságát, segítsük és erősítsük egymást – hogy „ne találtassunk híjával”.

Hívjuk ifjainkat is, hogy saját nyelvjátékuknak megfelelően szólítsák meg a fiatalságot. Használjuk ki a világháló biztosította eszközöket, hogy megtaláljuk és elérjük egymást. A szószéken és a mikrofonok előtt, az iskolai katedrákon és az internetes közösségi oldalakon is legyen

egy és ugyanaz a jelszó: Magyarok lenni jó!

Ez a tudat és elhatározás jelentse és jelezze itt és most nemzeti mivoltunk megvallását és vállalását, önfeladásra hajló magyarságunk új életre eszmélését. Számoljuk meg, hogy hányan vagyunk, és kikre számíthatunk!

Budapest, 2010. december 1.

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács Elnöksége nevében
Tőkés László elnök, Toró T. Tibor ügyvezető elnök

(Folytatás a 23. oldalról)

volt, színészi pályasutásának 35. évfordulója alkalmából.

A színház fennállásának 20. évfordulója közeledett, amikor súlyos veszteség érte a Los Angeles-i magyar kutúréletet: 2006 áprilisában elhunyt Varga Tibor színművész, rendező, színházigazgató.

Az évfordulóra meghirdetett előadást, Szép Ernő két egyfelvonásosát – a *Kávécarnok* és a *Tűzoltó* című kétszemélyes játékokat – már nem lehetett lemondani. Ezért Enikő partnernek meghívta vendégszerepelni egykori nagyváradi kollegáját, Hajdú Gézát, akivel sikerre vitték a produkciót. A jubileumi előadás után Óss Enikő a színpadra hívta mindazokat, akik a társulat alapítása óta valaha is felléptek vagy szponzorálták, illetve más módon segítettek a Thália Stúdió működését. A fél nézőtér kiürült, annyi ember ment fel a színpadra.

Varga Tibor szellemét és szavait idézve mondhatjuk, hogy a Thália Stúdió működése végvári szolgálat volt. És maradt. Mert most, miután Óss Enikő visszatelepedett Magyarországra, közkívánatra és meghívásra visszatér rendezni – és phönixmadárként mégis feltámad hamvaiból a színház. Bizonyosságul, hogy szükség, igény van az anyanyelvi kultúrára az óhazától távol is.

Zagon István - Nóti Károly
HIΠΠOΛIT A ΛAPKAI
Zenés Vigjátékát, három felvonásban

A Thália Stúdió Bemutatja
2011 március 5.-én, szombaton
délután 4-órától kezdettel
a Madrid Színházban

Szereplők
Hippolit: Kass Pál
Schneider Matyás: Maxim András
Aranka, a felesége: Óss Enikő
Terka, a lányuk: Antal Timea
Nagy András: Tóth Balázs
Makáts főtanácsos: Hrotkó Csaba
Makáts Csaba: Kacsó István
Mimi, locáltáncosnő: Tóth Kinga
Julcsa: Perjési Mónika
Tóbiás: Páncs István
Tornatanárnő: Kiss Eszter

Producer: Szoboszlai Sándor
Rendező: Óss Enikő
Segédrendező: Maxim András
Koreográfia: Kiss Éva

Zenei kíséret: Csor László
Színpadmester: Szoboszlai Sándor
Diszlett: Ifj. Varsányi Csaba
Sügó: Kékessy Gertrúd

2003-as bemutató

(Források: *Amerikai Magyar Hírlap*, 2011. okt. 29.,
Óss Enikő: Zárszámadás, Kráter Kiadó, Bp., 2009.)

Székely Mendel Melinda a marosvásárhelyi Művészeti
Egyetem doktorandusza

Csoóri Sándor

FARSANGI KUTYABÁL

De érdekes volna,
ha kutyabál volna,
s farsang napján
minden kutya
bálba gyalogolna,
nagy kutya is,
kis kutya is,
kit csíp még a bolha.

Komondor kényelmes,
lassú táncot ropna,
Puli Pali csárdást,
ahogy meg van írva;
sötét szőre, bozontja
a szemébe lógna.
Csau csacsacsázna,
a foxi bokázna,
a többi vén kutya meg
leülne a hóba.

Fotó Turóczy Katinka

GAZDAG ERZSI

ITT A FARSANG

Itt a farsang, áll a bál,
keringőzik a kanál,
Csárdást jár a habverő,
bokázik a máktörő.

Dirreg, durrog a mozsár,
táncosra vár a kosár,
A kávézem int neki,
míg az őrlő pergeti.

Heje-huja vigalom!
habos fánk a jutalom.
Mákos patkó, babkává,
értük van a parádé.

KASLIK PÉTER

A REMÉNYHEZ 2010

Örvendtes, hogy több mint ötven év kommunista, és poszt kommunista neoliberais uralom után Magyarországnak új, nemzeti jellegű polgári, és kereszténydemokrata kormánya van. Most már a távoli Kanadából is úgy tűnik, hogy Magyarországon valóban felszáll már a páva a vármegye házára, és "Másképpen lesz holnap." Mielőtt, azonban e csodálatos népdalunk ihlette gyönyörű Ady versnek kezdő soraitól, a napszédítő tollaktól elragadtatva fellélegezhetnénk, vegyük tudomásul, hogy ma már a magyar társadalom minőségi változásához a pusztá kormányváltás nem elegendő, mert az elmúlt ötven év magyarellenes kultúrharca, és az ország javainak könyörtelen kifosztása megtette hatását. Magyarországon több mint ötven évig egy belsőleg szorosan összetartozó, kifelé pedig kíméletlenül célratörő nemzetellenes, materialista, bolsevista elit volt hatalmon. Ismeretes a fenti uralmi réteg felfokozott hevessege, (felhajtás, rajzás, nyüzsgés), és a belső kapcsolatokra épülő ügyintézés, a fordított kiválogatódáson alapuló mindent behálózó káderpolitikája, valamint a „mester, és tanítvány” közötti folytonosság alapján történő ideológiai meglapozottsága.

A fentiek következtében a hatalmas túlsúlyal rendelkező baloldali sajtó, és a "haver hoz egy havert" alapú nemzetellenes „szépirodalmi alkotások” több mint ötven éve uralják a magyarországi közéletet. "Soha nem látott mértékben folyik a keresztény személyiség felszámolása, pontosabban a személyiségből a keresztény elemek kipusztítása" – írja Morócz Zsolt, Nemeskürty István: "Magyarnak számkivette" c. könyvének kapcsán.

Tekintettel arra, hogy a magyar kultúra történelmileg, és szellemében is keresztény kultúra, a magyar társadalom értékrendjének rombolása elsősorban a heves vallásellenességben nyilvánult meg. Ez a szűnni nem akaró, becsmérő, és lekicsinylő támadás nemcsak a magyar társadalom vallásos tagjai, a hívők ellen irányul, hanem mindenki ellen, aki a magyar kultúrával, és a magyar közösségi léttel azonosul. A magyar történelem folyamán nagyon sokszor előfordult, hogy "Csatát veszítettünk, de jó ügyért harcoltunk, tehát háborút nem" A jelenlegi magyarországi választások most az egyszer ennek a fordítottját példázzák: "Csatát nyertünk, de háborút (még) nem. Az idei év áprilisi választások eredményeként megalakult magyarországi polgári, és kereszténydemokrata koalíciós kormány egyik első törvényhozó intézkedései között visszaállította Isten fogalmát a magyar közéletbe. A *Nemzeti Együttműködés programjában*, közvetve ugyan, egy Ábrahám Lincoln idézet által, Isten helyett kapott a magyar törvényhozás szótárában. A *Nemzeti Összetartozás melletti tanúságtételről szóló törvény* bevezetőjében, pedig szó szerinti megfogalmazásban, helyet kapott az a keresztény felfogás, mely szerint "Isten a történelem ura." A fenti

törvény Szent István ünnepén lépett életbe, s ezzel az új kormány a formális jogi meghatározás alapján, és a jelképes kormányzás eszközeivel is beemeli Istent a törvényhozás, és később valószínűleg az új alkotmány sáncaiba is. (Isten, hazá, család)

A keresztény értékeknek a magyar társadalomba való visszaállítása nem önmagáért van, és nem is kizárólag az egyházi intézmények javát, vagy a szűkebb értelemben vett hitélet megerősítését szolgálja. A keresztény értékeknek a magyar társadalomban való visszaállításának elsőbbsége arra a tagadhatatlan tényre épül, hogy a magyar kultúra egésze keresztény jellegű. "Próféták által szolt régen néked az Isten..." Ez, az első magyar nyelvű disztichon nemcsak kultúrtörténeti szempontból fontos, hanem azért is, mert elsőként mutat rá magyar nyelven a magyar kultúra keresztény jellegére. Klasszikus költőink műveiben Isten, valamint az Istenhez vezető út, és ezzel együtt a kereszténység úgynevezett nagy kérdései napjainkig mind jelen vannak. Szenczi Molnár Albert: „Tebenned bízunk” zsolnárfordítását nemhivatalos himnuszként éneklük ma is, mindenütt ahol magyarok élnek. Isten, és a kereszténységgel kapcsolatos fogalmak, az ima, az áldás megkerülhetetlenül jelen vannak népdalainkban, a magyar nyelv szóhasználatában, szófordulataiban szólásainkban és népszokásainkban.

Isten és a keresztény lelkület jelen van világhírű nagy zeneszerzőink alkotásaiban is. Liszt Ferenc műveit a mély vallásosság hatja át. Kodály: „Esti dal” imába foglalt népdal feldolgozását világszerte éneklük. A magyar kultúra, és történelem nem is ismerhető meg annak keresztény elemei, és a keresztényi szellem nélkül.

Szégyen, de az elmúlt ötven év tényleges Magyarországa, a fenti nemzetellenes rendszerek idején, sem a határon túli, sem a nyugati magyarok számára nem szolgált egy felemelő, és éltető eszményképpel. Ezért jó lenne itt Kanadában is megérni egy olyan Magyarországot, amely minden magyarnak szerte a világon ismét méltó szellemi hazája lehetne. Mire épül ennek a szebb, és jobb Magyarországnak a reménye? A keresztény tanítás alapját az a hit képezi, hogy a jó, a végén mindig győzedelmeskedik. Ez, a valós helyzettel látszólagos ellentétes, és a tényekkel dacoló, de annál mélyebbről jövő, és igazabb bizakodás hangja hallható minden magyar klasszikus írónk, és költőnk „teremtett”, de annál igazibb világában: „Ember küzdj, és bízva bízzál.” „Lesz még egyszer ünnep a világon.” „Nekem az Ember egy folytonos ember.” A határon túli magyarok, és a nyugati magyarok valahol a lelkük mélyén mindig hordoztak, és ma is hordoznak egy, a létezőnél szebb Magyarországot, és ez szükségszerűen fellelhető minden jóérzésű magyar lelkének tükrében is. Erre, a valósnál igazibb képre kell minden magyar kertjét, házát, otthonát, és szellemi hazáját is felépíteni.

SZAFFKÓ PÉTER

NYÁRI EGYETEM – NEM CSAK NYÁRON, NEM CSAK DEBRECENBEN, NEM CSAK A MAGYARUL TANULÓKNAK

Új utakat, új lehetőségeket kutat a több mint 80 éves intézmény új vezetősége már több mint egy éve. Ennek eredményeként a magyar nyelvórák mellett tematikus kurzusokon is várják a magyar kultúra, történelem, zene, kultúrdiplomácia, színház és sport iránt érdeklődőket 2011-ben. A külföldi diaszpórával való sikeres kapcsolatfelvétel pedig újabb ötletekre, rendezvényekre buzdítja a Nyári Egyetem munkatársait.

A Nyári Egyetem vezetése olyan intézményeket és közösségeket is felkeresett, ahol nem csak a magyar nyelv tanítására, hanem egyéb, a magyar nyelvvel és kultúrával kapcsolatos kurzusokra, oktatásra lehet szükség. Jelenleg két helyen: New Yorkban és Nagyváradon indítottak magyar nyelvet oktató kurzusokat...

Várható, hogy a jövőben nem csak Romániában lesz szükség ilyen típusú oktatásra, hanem más környező országban is. Zentán (Szerbiában) jelenleg a lakosság több mint 80 százaléka magyar ajkú, magyar nyelvet tanítani tudó tanárból viszont csak egy található azon a környéken.

A Nyári Egyetem vezetése szeretné, ha az eredeti cél, a magyar nyelv oktatása mellett a kibővült profil egyik legfontosabb alappillérvé válnának a tematikus kurzusok. 2010 nyarán első ízben tanulhattak angol nyelven magyar történelmet és zenét a Debrecenbe látogatók. Az elsőt hat, a másodikon 18 diák vett részt, mindenki valamilyen ösztöndíjjal. Érkeztek a Fülöp-szigetéről, Indiából, Bulgáriából és Mexikóból egyaránt. Legtöbbjüknek nemzetközi kapcsolatok volt a szakterülete, de egy diplomata végzettségű diák is részt vett az órákon, amelyek angol nyelven zajlottak.

A jövőben ezeket a tematikus kurzusokat négy kategóriában hirdeti meg az intézmény. Úgy tűnik, a történelem iránt a legnagyobb az érdeklődés, ezért a modern kori Magyarország történelmét feldolgozó kurzus továbbra is megmarad, de lesz Kelet-Európai politikátörténet, amely a rendszerváltás előtti és utáni időszakra fog koncentrálni. Az előbbire a Magyar Ösztöndíj Bizottság ajánl fel ösztöndíjakat, az utóbbin pedig amerikai egyetemisták vehetnek részt kedvezményesen a nemzetközi diákcsere támogató ISEP szervezetten keresztül. Érdekes színtölt a kurzuskinálatnak a három vándor nyári egyetem, amelyek közül az egyik egy hétig Debrecenben, egy hétig Gödöllőn fog zajlani. A Grassalkovich kastéllyal közösen tervezett kurzus résztvevői a XVIII. századi magyar arisztokrácia kultúrájával és a kastélyművészettel ismerkedhetnek meg – egészen közelről is tanulmányozva ennek megjelenési formáit.

A politika és kultúrdiplomácia iránt érdeklődők szerencsések lesznek a jövő évben: az elmúlt 10-20 év történéseit átfogó tanfolyam mellett egy nagy nemzetközi konferencián is részt vehetnek a Nyári Egyetem szervezésében.

A magyar művészet sem marad ki az ajánlatokból. Az évek óta rangos eseménynek számító, több mint 150 fiatalat megmozgató Ifjú Zeneművészek Nyári Akadémiája mellett, a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karával közös szervezésben ismét megrendezésre kerül a 2010 augusztusában nagy sikert aratott zenepedagógia nyári egyetem, amelyre 2011-ben is ösztöndíjakat ajánlott fel a MÖB. A kelet-európai abszurdról hallhatnak előadásokat a színházi kurzus hallgatói, majd délutánként egy magyar darab színre vitelében vehetnek részt angol nyelven. A magyar mesevilág és a bábszínház pedig a debreceni Vojtina Bábszínház kiváló művészei, drámapedagógusain keresztül fog eljutni a jelentkező külföldiekhez.

Szintén ún. vándor nyári egyetem formájában ismerhetik meg a nemzeti parkokat az érdeklődő biológusok, környezetvédők. A program gazdái a Hortobágyi Nemzeti Park és a Duna-Dráva Nemzeti Park szakemberei. A társadalom- és természettudományok kedvelőinek pedig lehetőségük nyílik a kelet-magyarországi határvidék kultúrájával megismerkedni – nem csak elméletben. A magyar mellett a szlovák, a román és a roma művészet kézműveseivel is találkozhatnak – mindez Biczó Gábor antropológus vezetésével.

A Balassi Bálint Intézzel szervezett közös kurzus címe: Két főváros – egy ország. A résztvevők öt napot tölthetnek egy kétszer volt fővárosban, Debrecenben, majd egy hetet a jelenlegiben, Budapesten.

A tanulni vágyók között helyet kapnak a kultúra, zene és történelem rajongói mellett a sport hívei is. Puskás Ferenc nevét ki ne ismerné külföldön? Az ő örökségét, a magyar futball eredményeit értelmezve a nemzetközön belül, illetve a magyar sajátosságokat: a gombfocit és a lábteniszt mutatja be a híres egykori labdarúgó nevével fémjelzett kurzus. Aki pedig nem rest hozzá, a délutáni órákban ki is próbálhatja az említett sportokat.

Az ősszel lezajlott sikeres „Grundtvig-tanfolyam” (az anyagi kereteket az európai uniós Grundtvig-pályázat biztosította) nyomán pedig továbbra is szervez a Nyári Egyetem módszertani és egyéb képzéseket olyan külföldieknek, akik magyar közösségeket vezetnek, magyar iskolákban tanítanak külföldön. Az ilyen és ehhez hasonló programokhoz újabb pályázati lehetőségeket igyekeznek kihasználni, és talán a nagy hírű Ady Akadémia újra indítására is nyílik majd lehetőség.

Bővebb információ:

www.nyariegyetem.hu
www.summerschool.hu

peterszaffko@yahoo.com

POSTALÁDÁNKBÓL

Kedves Rózsa!

Először is engedje meg, hogy megköszönjem azt a szép és emlékezetes estét, amelyet az Ön és írásai társaságában tölthettem a Tolcsvay-klubban.

A Mansfeld Péterről szóló filmem 2006-os bemutatója illetve a Budapest utcáin zajló drámai események hatására kitűztem a Tóth Ilona-film premierjének a napját. 2012. október 23 – Ilonka születésnapja. Akkor úgy gondoltam, hogy 6 év nagy idő, és hát abban is bízhattam, hogy az akkori kormány rettenetes hatalmaskodása sem tarthat örökké... Pályáztam én a Tóth Ilonka-film terveivel, pályáztam, tudván tudva, hogy addig a napig, amíg a Iberál-szocialista koalíció dirigál Magyarországon, addig ezzel a történettel nem nyerhetek – pályáztam én, pályáztam, és természetesen nem nyertem soha.

Nem is lett/lenne semmi baj, ha a nagyon várt idén tavaszi változás nem buktatta volna ki azokat a súlyos visszaéléseket, amelyeket a filmszakma pénzosztói okoztak. Na ez okozza most a problémát – és ezért kérnénk mindenki segítségét, akit csak egy kicsit is megérintett Tóth Ilonka tragédiája. Mert ahhoz, hogy a bemutató kitűzött napját valóra válthassuk – nem szabad leállnunk egy percet sem. Szereplő-, motívum-, ill. helyszíneresés, koprodukciós partnerek felkutatása, a forgatókönyv véglegesítése, stb, stb... Lenne munka bőven, csak épp már irodánk sincs...

Tehát, mivel a kulturális vezetés támogatási ígéretét bírjuk - nekünk azt az időt, fél évet, kellene valahogy leállás nélkül kibírni, amíg az Orbán-kormány a filmfinanszírozás területén is rendet tesz és beindítja az új, nemzeti alapok és elvárások szerint felálló támogatási rendszerét... A film neves szaktekintélyei és makulátlan erkölcsű védnöke, Dr. Csókay András, Dr. Iván László professzor, Dr. Körmendy Béla, Makovecz Imre, Dr. Pákh Tibor, Dr. Papp Lajos professzor, Tőkés László, Wittner Mária és én ezúton kérjük arra, hogy amennyiben módjában áll lapjával és információival segítse, hogy ügyünket és annak lényegét mind többen megismerhessék a messzi távolban is.

A minket külföldről támogató honfitársaink részére DVD formájában postázzuk a filmet, illetve a nevüket feltüntetjük a filmben, mint támogatót.

Számlaszámunk a következő:

Swift kód: MAVOHUHB

USD esetén IBAN szám: HU 2014100024-16057801-01 000007

EUR esetén IBAN szám: HU 2414100024-16057848-01 000008

Még egyszer köszönöm a megindítóan tartalmas estét, baráti üdvözlettel: Szilágyi Andor

Kedves Rózsa!

Most tanulmányoztam át az Ön által küldött Kaleidoszkóp című folyóirat jelenlegi számát, ha nem veszi rossz néven, akkor most néhány gondolatot, benyomást „papírra vetek”.

- Nagyon tetszik a folyóirat mottója a Márai idézettel „Nincs más haza, csak az anyanyelv”.

- tetszik a folyóirat probléma érzékenysége, mondhatnám úgy is, hogy a szociális érzékenysége, tetszik az arculata, esztétikai megjelenése, a szerkezete, felépítése, tetszenek a választott irodalmi szereplők, írók, költők és azok művei - Márai, Ady Endre, Dsida Jenő, Wass Albert, stb. (Festés közben az ő műveiket szoktam olvasni, hogy szellemileg töltekezzen), a szerkesztői gondolatok, a polgári és a vallási érték rendje, a teljes magyar egységben való gondolkodás, az érzelmi töltete, hangulata, a művészetek széleskörű komplexitása, kritikai érzékenysége, azok egészséges aránya, valamint hangsúlya, az egészséges történelem szemlélete.

Dióhéjban ennyi!... Ehhez a folyóirathoz csak őszintén és tiszta szívből tudok gratulálni Önnek mint főszerkesztőnek és a teljes szerkesztőség minden tagjának.

Üdvözlettel és barátsággal: Bészabó András és családja

Kedves Rózsa Tanárnő!

A nevem Bíró Rozália, Baróton élek. Dr. Bíró András sepsiszentgyörgyi sebészetben dolgozott. Gondolom, hallott róla. Hat éve halt meg. Egy fiam van Bécsben. Ezért az utóbbi időben gyakran tartózkodtam ott. Nagyon sok rendezvényen részt vettem. A bécsi magyarokkal voltam honismereti kirándulásokon... Nagyon felemelőek voltak mind az előadások, mind a kirándulások. Az ember sokszor elmondta magában, „de jó magyarnak lenni!” Szívet-lelket melengető volt a Rózsa tanárnő találkozója Bécsben. Most értem a könyv végére. Hasonló érzések tódultak fel bennem is. Gyertyánosiék az én évfolyamtársaim voltak. Azóta minden osztálytalálkozót közösen szervezünk. Az elbeszélések valóságosak, hiszen én is falusi vagyok, ugyanezeket átéltem. A székely kifejezéseket mai napig is használom. Népemhez való kötődésem nagyon mély... A könyv igazi élmény, csemege volt számomra. Kötődtem én is a színházhoz... Sütő András a mi legnagyobb magyarunk és mártírunk. Tőkés László a mi istenünk. Plugor Sándor személyes ismerősöm volt. Dévai Nagy Kamilla sorsát már rég követem, a Benedek Orsikáéval együtt... Barabás Miklósról és Gyárfás Jenőre mi háromszékiek büszkék vagyunk. Ilyés Kinga fáklaláng volt, aki járta Erdély falvait, templomait, zengte gyönyörű nyelvünket. Erdővidék mindig egy kicsi magyar sziget volt... Örültem, hogy találkozhattam életem delén egy kedves, értékes asszonnyal.

Nagyra értékelem áldozatos munkáját a népünkért, nyelvünkért... Áldja meg a székelyek Istene.

Maradok tisztelettel: Bíró Rozália

TÁMOGASSA A MAGYAR MŰVÉSZETET!

A Szervátiusz Alapítványt Szervátiusz Tibor szobrászművész alapította édesapja, Szervátiusz Jenő születésének 100.

évfordulójára.

Egyúttal létrehozta a Szervátiusz Jenő díjat, azzal a céllal, hogy ráirányítsa a figyelmet a Kárpát-medencében születő magyar művészetre.

A díjat a kuratórium évente adja át olyan képzőművészeknek, akik a nemzeti kultúra gyökereit felmutató, magas színvonalú művészetet hoznak létre.

A formakultúra ugyanis - a nyelv mellett - a legfontosabb identitás -megtartó erő egy nemzet életében: megmaradásuk záloga.

Két éve, felváltva művészettörténész, illetve újságíró is kap alternatív Szervátiusz Jenő díjat.

Számlaszám: HU02 10300002-20609254-00003285

Szervátiusz Tiborné kuratóriumi elnök

Tel.: 06/20-338-9278

e-mail: alapitvany@szervatiusz.hu

HIRDESSZEN LAPUNKBAN!

**MŰVELTSÉGE GAZDAGODIK, HA
A MAGYAR DIASZPÓRA
EGYETLEN KÉTNYELVŰ,
SZERVÁTIUSZ JENŐ-DÍJJAL
KITÜNTETETT KULTURÁLIS
LAPJÁT OLVASSA**

"NINCSEK MÁS HAZA, CSAK AZ ANYANYELV."

(MÁRAI S.)

KALEJDOSCOPE PUBLISHING

AZ ÖN ÉLETE IS TÖRTÉNELEM!

MESÉLJE EL UNOKÁINAK IS!

KÖNYVÉT MI KIADJUK MAGYARUL, ANGOLUL

VAGY KÉT NYELVEN

KÉZIRATÁNAK FORDÍTÁSÁT VÁLLALJUK

E-mail: rosacae@hotmail.com

www.kalejdoskop.com

Tel.: 416 491 4631

Ártándiné Borbás Ilona sorsát negyvenkét éves koráig zsarnok édesapja befolyásolja. Ilike valós helyzetére akkor döbben rá, amikor munkanélkülivé válik. Ellenszegül az öt megfigyeltető, volt párttitkár édesapjának. Sorsdöntő hazugságokra derül fény. Mintha mindent a végzet irányítana, de valójában egy öntudatra ébredő nő vívja meg csatáját a hatalmi arroganciával, a mindent átszövő képmutatással. A regény az 1944-1995 közötti időszakot öleli át, ám síkjai olykor eltolódnak egymástól, máskor egybeesnek. A szerző a változatos, érdekesítő cselekményt olykor finom lírával, gyengéd humorral szövi át.

edition nove. novum publishing kft.

H-9400 Sopron, Várkerület 1-3. II/6.

Tel.: +36 99 505 024. Fax: +36 99 505 032

Cégjegyzékszám: Cg. 08-09-015094

<http://www.editionnove.hu> · a.geoesel@editionnove.hu

**A KALEJDOSZKÓP IRODALMI KÁVÉZÓ
A KANADAI MAGYAR TEHETSÉGEK
BEMUTAKOZÁSÁT VÁRJA**

JELENTKEZÉS: rosacae@hotmail.com

Telefonon: 416 491 4631

the coffee mill

**MAGYAR ÉS EURÓPAI ÉTELEK
A LEGFINOMABB BÉCSI SZELET, GULYÁSLEVES
BORJÚPAPRIKÁS GALUSKÁVAL
NAGY SALÁTA- ÉS SZENDVICSVÁLASZTÉK
LIKŐRENGEDÉLLEL RENDELKEZÜNK
48. ÉVE ÁLLUNK VENDÉGEINK
RENDELKEZÉSÉRE!
MINDEN NAP NYITVA
D. E. 10-TŐL ESTE 11-IG
PÉNTEKEN ÉS SZOMBATON ESTE 12-IG
99 YORKVILLE AVE., TORONTO, ONTARIO
416-920-2108
ÉLŐZENE PÉNTEK, SZOMBAT ÉS VASÁRNAP ESTE**

Felhívás

Most, amikor az annak idején minket halálba küldők kísértetei újra élni kezdenek, továbbra is vallom: az igazsághoz minden embernek elidegeníthetetlen joga van – élőnek, holtak egyaránt.

Közel tíz éve már, hogy az első Orbán-kormány igazságot szolgáltatott egy ártatlanul halálra ítélt szigorúorvosnak. És mégis, még mindig vannak olyanok, akik továbbra is bűnösnek, sőt gyilkosnak kiáltják ki Tóth Ilonát, a forradalom mártírját. Dacára mindezt annak, hogy az azóta eltelt időkből mértékadó történészek kötetei, kutatásai, tanulmányai, riportjai és dokumentumfilmjei bizonyítják sorra, hogy a forradalmunk utáni büntető eljárások csakis előre eldöntött, mindentől elrugaszkodott embertelen koncepciók alapján jöttek létre.

Ezeket a minden elismerést megérdemlő munkákat azonban kevés fiatal veszi kézbe, olvassa el, nézi meg. Így aztán mind kevesebben ismerik a mögöttünk hagyott tragikus évtizedeket, az „emberarcú” szocializmus valódi ábrázatát. Számátalanul sokszor érkezik a hír, miszerint egy-egy iskola tanárai még mindig ellenforradalomként tanítják nemzetünk egyik legnagyobb, legszebb, legemelkedettebb XX. századi teljesítményét.

Ez a felismerés a legfőbb indítéka annak, hogy Szilágyi Andor filmrendező a 2006-os őszinte és tiszta „Mansfeld” című alkotás után, ezúttal a forradalom huszoneves orvosmártírjáról készül játékfilmet forgatni. Célja, hogy napjaink tizen-huszonevesei számára filmes eszközökkel érthetővé és átélhetővé tegye a fiatal medika, Tóth Ilonka tragédiáját, valamint a köré font bestiális háló máig érzékelhető működését.

Kérek mindenkit, akinek fontos az emberi, örök erkölcsi mérce megőrzése és az igazság megismerése - erejéhez mérten segítse, hogy a „Tóth Ilonka - Akiért a csalógnya énekel” című film, Tóth Ilona születésének 80. évfordulóján, 2012. október 23-án a mozikba kerülhessen.

Kérjük támogatásukat küldjék a SWIFT kód: MAVOHUHB

USD esetén IBAN szám: HU20 14100024-16057801-01000007

EUR esetén IBAN szám: HU24 14100024-16057848-01000008

sz. számlaszámra.

Köszönet a összefogásért.

Isten áldja Magyarországot!

Isten áldja Hazánkat!

Isten áldja Tóth Ilonát és az 1956-os forradalom mártírjainak örök emlékét!

2010. szeptember 7.

Wittner Mária

„A PÉNZ NEM MINDEN, DE JÓ HA VAN”

Tapasztalatom szerint, a gazdaságilag független emberek kevesebbet aggódnak a piac és az élet ingadozásai miatt. Átfogó pénzügyi tanácsadással segítük Önnek lelki nyugalma és vagyoni biztonsága megvalósításában.

Gábor László Vaski, CFP, B.Mus.

Senior Financial Consultant

390 Brant Street Suite 600,

Burlington, ON L7R 4J4

SOLUTIONS BUILT AROUND YOU™

Investors Group Financial Services Inc.

Tel: 905-333-3335, or 1-888-467-8844 (toll free)

Fax: 905-333-3559

e-mail: gabor.vaski@investorsgroup.com

www.investorsgroup.com

- ▶ BEFEKTETÉSI TANÁCSADÁS
- ▶ NYUGDÍJBEFEKTETÉS
- ▶ ADÓTANÁCSADÁS
- ▶ JELZÁLOGKÖLCSÖN
- ▶ BIZTOSÍTÁS*
- ▶ KÉSZPÉNZ KEZELÉS
- ▶ HAGYATÉK,
- ▶ VÉGRENDELET TANÁCSOK
- ▶ BRÓKER SZOLGÁLTATÁSOK

TM Trademarks owned by Investors Group Inc. and licensed to affiliated corporations

* Insurance products and services distributed through I.G. Insurance Services Inc.

Insurance License sponsored by The Great-West Assurance Company

** Brokerage services offered through Investors Group Securities Inc.

Az Értől az Óceánig

Egy asszony élete egy tragikus korban

**ORMAY GABRIELLA
AZ ÉRTŐL AZ ÓCEÁNIG
A könyv egy Erdélyben
született fiatal-
asszonyról szól,
aki mint önkéntes
ápolónő végigéli a
II. világháború
viszontagságait.**

Postaköltséggel CA\$15.00

Postaköltség nélkül CA\$12.00

5 Concorde Pl. Suite #3301, Toronto, ON
M3C 3M8

**BUDAPESTRE LÁTOGAT?
SZÁLLJON MEG A VÁRBAN
A KULTURINNOVBAN!**

1014 BUDAPEST, SZENTHÁROMSÁG TÉR 6.

TEL.: (36-1) 224 8100

E-mail: mka@mka.hu; www.mka.hu

The **CORVINA** Group

Our new address:

**311 Sheppard Avenue East
Toronto, Ontario M2N 3B3
(Sheppard & Bayview)**

Tel: 416-658-3434, info@corvina.ca

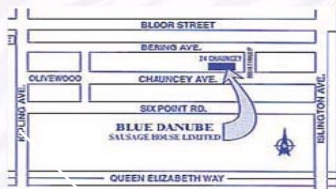

**Hungarian Canadian Business Directory
Corvina Printing & Design
Corvina Publishing**

BLUE DANUBE SAUSAGE HOUSE LIMITED

Igazi magyaros jóízű friss hentesárúk
Finom házi sütemények
Magyar árak bőséges választéka
Szeretettel várja Önöket a Balega család

24 Chauncey Ave.,
Etobicoke, ON M8Z 2Z4
Tel: (416) 234-9911
Fax: (416) 234-9122
bluedanubesausagehouse.com

MEGJELENT

DANCS RÓZSA

VADDISZNÓK TÖRTÉK A TÖRÖKBÚZÁT
C. KÖNYVE MÁSODIK, BŐVÍTETT KIADÁSA
A KAIRO SZ KIADÓ GONDOZÁSÁBAN
Megvásárolható a szerzőnél

Tel.: 416 491 4631

Email: rosacae@hotmail.com

Papírkötésű: \$20 + postai költség

Keménykötésű új kiadás:

\$30 + postai költség

MEGHÍVÓ

2010 a magyarság
életében a nemzeti
fordulat éve volt,
mert az áprilisi
választási győzelemmel
Magyarországon
nemzetpolitikai
rendszerátalakítás
indult el

2010 was the renewal
year of Hungarian
nation, because
the FIDESZ-KDNP
coalition's victory
of April
started a new era
in the history
of democracy

Az új magyar kormány első képviselője Torontóban
Dr. Hoffmann Rózsa oktatásért felelős államtitkár előadása

A Magyar Ház Árpád termében
2011. február 1-én este 6:30-kor

Az esten várhatóan jelen lesz Dr. Pordány László,
Magyarország új kijelölt nagykövete

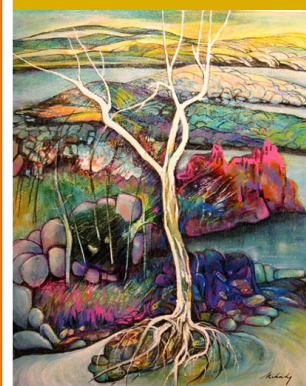
All Hungarians of Toronto are invited to meet
The first member of the new Hungarian Government to visit Toronto,
Dr. Rózsa Hoffmann, the Secretary of State of the Ministry of Education

Hungarian House, Árpád Hall
February 1, 2011 at 6:30 PM.

Dr. Rózsa Hoffmann is expected to be accompanied by
Dr. László Pordány, the new Hungarian Ambassador designate to Canada
840 St. Clair Ave. W. Tel.: 416 654 4926

Magda Mihály Artist

22 Martin Crs.
Toronto, ON, M4S 2V4
www.MadgaMihaly.com

PAPP M. ZSUZSA MEGTAGADVA

EGY SZERELEM IGAZ TÖRTÉNETE

MEGVÁSÁROLHATÓ

PANORÁMA KÖNYVESBOLT

752 WOODBINE AVE. BASEMENT,
TORONTO

M4E 3V5, TEL.: 647 889 1947

A KÖNYV ÁRA \$25 + POSTAI KÖLTSÉG

delta optical

Square One Mall

tel.: 905.896.4030 100 City Centre Dr. Mississauga ON L5B 2C9
fax.: 905.896.4031

Fairview Mall

tel.: 416.491.1115 1800 Sheppard Ave. E. Toronto ON M2J 5A7
fax.: 416.491.1146

Hillcrest Mall

tel.: 905.883.1144 9350 Yonge St. Richmond Hill ON L4C 5G2
fax.: 905.883.1148

The Shoppes of the Towne Square

tel.: 905.338.3900 Unit 3, 210 Lakeshore R. E. Oakville ON L6J 1H8
fax.: 905.338.8054

Szépüljön Velünk!

LÉZER KLINIKA

MINDEN LÉZERKEZELÉSI CSOMAG
ELSŐ KEZELÉSÉRE 50% EDVEZMÉNY

A HOMEOPATIÁT A LEGTÖBB
BIZTOSÍTÓ FEDEZI

- ◆ UNWANTED PERMANENT LAZER HAIR REMOVAL
- ◆ ACNE TREATMENT, SKIN REJUVENATION
- ◆ MICRODERMABRASION
- ◆ VASCULAR AND PIGMENTED LESIONS (AGE/SUN SPOTS)
- ◆ ALPHA-BETA PEELING (SWISS MED.)
- ◆ FACIAL LIFTING, SKIN TIGHTENING
- ◆ ROSACEA, VEINS, SCARS, STRETCH MARKS
- ◆ BOTOX - \$8/ EGYSÉG: 33% KEDVEZMÉNY
- ◆ RÁNCFELTÖLTŐ INJEKCIÓ: 2-T FIZET, 3-AT KAP
- ◆ HOMEOPATHY
- ◆ HERBALMEDICINE
- ◆ ACUPUNCTURE
- ◆ MASSAGE THERAPY

Become more beautiful!

A változás szépsége:
Légy szebb, ugyanakkor légy Temagad!

New!! Homeopathy-Herbal Medicine

ANTICELULITE & BODYCONTOURING

(ÚJ LÉZERES KEZELÉSI MÓDSZER)

MEDICAL LASER CLINIC

DR. DUNCA M. ZOLTÁN

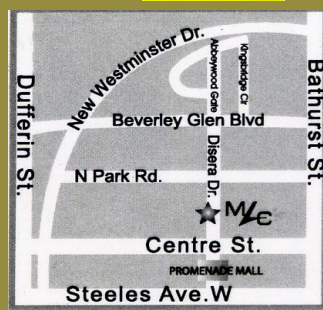
BIZTOSÍTÓ ÁLTAL FEDEZETT ÚJ SZOLGÁLTATÁSOK
AKUPUNKTÚRA, MASSZÁZS (RMT), REIKI,
REFLEXOLÓGIA, TUNA ÉS QUIGONG KEZELÉSEK!

MINDEN KEZELÉST, KOZMETIKAI BEAVATKOZÁST
DR. DUNCA M. ZOLTÁN VÉGEZ VAGY AZ Ő FELÜGYELETE
ALATT VÉGEZÜNK

NYITVATARTÁS - PROGRAM

HÉTFŐTŐL-SZERDAIG: 9 -17; CSÜTÖRTÖK: 10 -20;
PÉNTEK: 9 -18; SZOMBAT: 9 - 14

Vasárnap: csak előzetes időpontegyeztetéssel

ELSŐ VIZSGÁLAT INGYENES, SZEMÉLYRE SZÓLÓ;

KOMPLETT KEZELÉS ESETÉN ELSŐ KEZELÉSRE 50%-OS KEDVEZMÉNY

31 Disera Dr, Suite 200, Thornhill, ON, L4J 0A7; Tel.: (905) 731 8800; Ingyenes Parkolás www.medicallaser.ca